

культура

і життя

www.uaculture.com

№ 3 (4575) 17 січня, 2014 рік

Виходить із 7 жовтня 1923 р.

**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
№ 4/2014**

Про нагородження Л. Новохатська орденом «За заслуги»

За значний особистий внесок у розвиток вітчизняної культури, багаторічну плідну професійну діяльність **постановляю:**

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня **НОВОХАТЬКА** Леоніда Михайловича – Міністра культури України, м. Київ.

Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ
11 січня 2014 року

**У МОШНАХ ВІДКРИТО
МУЗЕЙ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

У селі Мошни Черкаського району за участю віце-прем'єр-міністра України Костянтина Грищенка, очільника Черкаської області Сергія Тулуба та голови облради Валерія Черняка відбулося офіційне відкриття відреставрованого музею Тараса Шевченка.

Реставрація здійснювалася на виконання рішення Всеукраїнської гуманітарної ради при Президентові України, у рамках підготовки до відзначення 200-річчя Великого Кобзаря.

У колишньому помешканні міщанина Нагановського, де під час своєї останньої подорожі в Україну в липні 1859 року Тарас Шевченко провів кілька ночей після арешту в Прохорівці, на площі 1540 кв. м розташовано музейний комплекс, що складається з власне самого приміщення будинку, стайні та погребя.

За словами Валентини Нестеренко, заступника директора Черкаського обласного краєзнавчого музею з наукової роботи, «відкриття цього музею – знакова подія не лише для району чи області, а й для всієї України і навіть для української діаспори».

Робота над реставрацією музейного комплексу була дуже делікатною та тривалою. Так, лише протягом 2012 року науковці працювали над вивченням матеріалів, займалися перекладами наукових праць та проводили численні дослідження. Проте саме завдяки такій ґрунтовній роботі нині всі охочі мають змогу оглянути унікальні музейні експозиції, що розташовані у п'яти кімнатах.

«На стінах хати-музею розвішано чимало фотографій, офіційних документів та листів, у кімнатах – колекція старовинного посуду й меблів, серед них – буфет для кухні, стільці, столи з лавами, ліжка та багато дрібних предметів побуту. Кожен із експонатів відтворює ту епоху та атмосферу, в якій жив Тарас Григорович», – дала Алла Кушнір, директор Черкаського обласного краєзнавчого музею.

Віце-прем'єр-міністр України Костянтин Грищенко високо оцінив виконану роботу зі створення музейного комплексу та висловив вдячність усім, хто долучився до цієї важливої для усієї країни справи.

«Сьогодні нам як ніколи потрібно пам'ятати про заповіт Тараса Шевченка, про його заклик любити Україну, бути разом та спільно будувати наше майбутнє, – наголосив Костянтин Грищенко. – Шевченко – це та об'єднуюча постать та духовний лідер, який заклав підвалини і української державності, і української самосвідомості. Ми повинні зробити все можливе, аби гідно вшанувати цю велику людину. І робимо це від щирого серця».

**За інформацією прес-служби
Черкаської обласної державної
адміністрації**

Україна приєднується до програми «Культурні столиці Співдружності»

Кабінет Міністрів України на засіданні 9 січня 2014 року підтримав проект Указу Президента України «Про приєднання України до рішення Ради глав держав СНД про міждержавну програму «Культурні столиці Співдружності». Цей документ розроблено Міністерством культури України з метою активізації культурного співробітництва з країнами – учасницями СНД.

Схвалений урядом проект Указу Президента України сприятиме реалізації спільних програм та проектів у сфері культури, забезпеченню гармонійних умов для реалізації здібностей і талантів кожної особистості, зміцненню традиційних дружніх зв'язків між народами країн Співдружності.

Як відомо, рішення Ради глав держав СНД про Міждержавну програму «Культурні столиці Співдружності» було

ухвалено 5 грудня 2012 року в м. Ашгабат (Республіка Туркменістан). Україна не підписала тоді зазначений документ, оскільки станом на грудень 2012 року не була членом Ради з гуманітарного співробітництва держав – учасниць СНД.

Згідно з Указом Президента України від 19 червня 2013 року № 335 Україна приєдналась до Угоди про Раду з гуманітарного співробітництва країн – учасниць Співдружності Незалежних Держав.

«Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття»

«Заповіт» Т. Г. Шевченка – квінтесенція всієї творчості українського генія. У ньому сфокусовані провідні ідеї, мотиви й образи гнівної музи поета-борця.

Написаний твір у ніч із 24 на 25 грудня 1845 року в Переяславі, в будинку друга Шевченка – лікаря Козачковського. Нині там знаходиться єдиний у світі Музей Заповіту Т. Г. Шевченка.

У рамках 200-ліття від дня народження Великого Кобзаря Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав» відзначив річницю написання твору. Саме в будинку лікаря Козачковського, де був написаний невмирущий «Заповіт», відбувся літературний вечір «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття».

Присутні почули вітання міністра культури України Леоніда Новохатська, які передав його заступник, заслужений працівник культури України Віктор Балюк:

«Дозвольте привітати всіх учасників та гостей літературного вечора з наближенням знакової події для України – 200-ліття від дня народження Великого Кобзаря.

Геніальна поезія Шевченка окриляє душу українського народу. У його творах майстерно поєднані любов до України та нищівна критика українців за рабську німоту.

Недаремно не залишає байдужими його поезія і наших сучасників. Проте мало визнавати генія Тараса Григоровича Шевченка, важливо знати його твори та доносити їх до наступних поколінь.

Під час урочистостей

І сьогодні твори Кобзаря знову оживають для всіх українців. Актуальними, як ніколи, звучать рядки «Заповіту», написаного в цих краях у важку для поета різдвяну ніч з 24 на 25 грудня 1845 року.

Шевченкове слово справді живе в серці кожного українця, і цей літературний вечір вкотре розкриває багатогранність поезії, урочисту велич Тарасових творів.

Сподіваюся, що ця ініціатива Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» із кожним роком буде лише розвиватися і займе гідне місце у вшануванні творчої спадщини Тараса Григоровича Шевченка.

**З глибокою повагою міністр культури
Леонід НОВОХАТЬКО**

Вечір видався насиченим і яскравим. Виконання творів Т. Г. Шевченка Національною заслуженою капелю бандуристів ім. П. Майбороди та лауреатом міжнародних пісенних фестивалів та конкурсів Олегом Маликом-Маліновським вразили присутніх. «Заповіт» того дня звучав англійською, італійською, німецькою, російською та польською мовами. А завдяки ведучим усі ніби особисто побували в будинку Козачковського саме в ніч написання «Заповіту» і мали можливість вкотре звернутися до багатющої й актуальної і сьогодні спадщини генія українського народу.

**Марина ЛОЙ,
завідувач науково-освітнього відділу
екскурсійно-масової роботи**

«До вас їде український Миколай»**Культурно-мистецька акція для дітей закордонних українців**

Міністерство культури України та Товариство зв'язків із українцями за межами країни «Україна-Світ» у передноворічні дні провели культурно-мистецьку акцію для дітей закордонних українців «До вас їде український Миколай», присвячену 200-літтю від дня народження Т. Г. Шевченка.

Мистецьке наповнення вистав здійснив Київський академічний театр українського фольклору «Берегиня». У концертній програмі також брав участь народний артист України, ведучий дитячої телевізійної програми Володимир Талашко. Глядачами були учні українських шкіл, батьки, члени українських громад та їхні друзі.

Перший концерт відбувся у Пряшеві (Словаччина) на сцені Національного прашівського театру імені Духновича. Діти міської української школи разом із батьками та українською громадою вітали виступи артистів гучними оплесками. Голова Центральної ради Союзу русинів-українців Словаччини Петро Сокол щиро дякував організаторам та артистам за чудові вистави.

Українська громада міста Местре (Італія) «Україна плюс» та діти української школи «Перша ластівка» зустрічали мистецьку групу з України в приміщенні міського клубу. Тепла атмосфера, яка єднала артистів із глядачами в залі, дала можливість маленьким школярам познайомитися з українськими народними звичаями і самим виступити перед Миколаєм у ролі артистів, виконуючи твори Тараса Шевченка і різдвяні пісні. Голова української громади Тамара Позднякова подякувала артистам та організаторам заходу.

Щент заповнений глядачами був і концертний зал театру «Via Andrea», де разом із учнями української школи «Престиж» у Римі та їхніми батьками виставою насолоджувалися представники Римської мерії та Посольства України в Італійській Республіці. Голова Центральної координаційної ради українців в Італії, радник мера Тетяна Кузик передала листи подяки від мерії Рима Міністерству культури України та театру «Берегиня» за чудову мистецьку акцію.

Одним із найсвятіших для кожного українця місць в Італії є Собор Святої

Софії в Римі, на території якого українською громадою встановлено пам'ятник Тарасові Шевченку. Артисти театру і українська громада провели на території собору урочистий концерт та поклали квіти до пам'ятника Великому Кобзареві.

Учні Віденської української школи при парафії св. Варвари та Суботньої міжнародної школи зустрічали Миколая в українських вишиванках. На заході був присутній Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Австрія Андрій Березний разом із працівниками посольства.

Заключний концерт культурно-мистецької акції «До вас їде український Миколай» пройшов у залі Будинку культури молоді Ференцвароша в Будапешті. Голова Європейського конгресу українців Ярослава Хортяні підкреслила велике значення проведеного заходу для виховання в дітей українського зарубіжжя любові до України та рідної мови, для збереження і поширення українських традицій у світі.

Керівники українських громад сердечно дякували Міністерству культури України за надання підтримки акції «До вас їде український Миколай», яка традиційно на свята радує дітей українського зарубіжжя уже дев'ятий рік поспіль.

ВРУЧЕНО ПРЕМІЮ МИХАЙЛА ВЕРИКІВСЬКОГО

Міністерство культури та Національна спілка композиторів України присудили премію імені видатного українського композитора, диригента й педагога Михайла Івановича Вериківського композитору Сергію Бедусенку – за рок-оперу «Енеїда» та мюзикли 2008–2010 років.

Сергій Валентинович Бедусенко народився в сім'ї професійних музикантів. У 1971 році закінчив музикознавчий і фортепіанний факультети Чернівецького музичного училища, Чернівецьку студію образотворчих мистецтв. У 1979-му закінчив композиторський факультет Київської консерваторії ім. П. І. Чайковського в класі професора Л. Колодуба.

Композитор співпрацює з видатними закордонними та українськими артистами, серед яких: Деміс Руссос, А. Хостікоєв, Б. Бенюк, Н. Сумська, Т. Повалій, О. Матвійчук, В. Білоножко, Л. Сандулеса, О. Пономарьов, кіностудія і театрами України, Німеччини, Росії.

Сергій Бедусенко – лауреат премії Національної спілки театральних діячів України «Київська Пектораль», міжнародної музичної премії ім. Лео Вітошинського, кавалер ордена «Козацька слава» III ступеня, член Національної спілки композиторів і Національної спілки театральних діячів України, автор перших національних рок-опер.

НАЗВАНО ЛАУРЕАТІВ ПРЕМІЇ ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША

Цю почесну міжнародну відзнаку 2011 р. заснували ГО «Оберіг-Чернігів» та Волинське товариство «Світязь» за

сприяння Національної спілки письменників України і міжнародних громадських організацій.

Серед лауреатів минулих років – Іван Плющ, Володимир Базилевський, Василь Слапчук, Євген Нахлік, Євген Баран, Петро Сорока, Сергій і Тетяна Дзюби, Йосип Струцюк, Іван Корсак, Михась Ткач, Володимир Погорецький, Віктор Вербич, Андрій Павлишин, Лілія Бондаревич (Україна), Анна Багряна (Македонія), Кшиштоф Савіцкі (Польща), Галина Миронова (Чехія), Люба Гавур, Юрій Лазірко (США) та інші відомі письменники, науковці, громадські діячі, меценати.

Лауреатами 2014 року стали: Василь Голобородько (м. Луганськ), Віра Вовк (Селянська) (м. Ріо-де-Жанейро, Бразилія), Дмитро Чистяк (м. Київ), Еєро Балк (м. Гельсінкі; Роман Кудлик (м. Львів), Микола Ткач (м. Київ), Ірина Констанкевич (м. Луцьк), Іван Рябчій (м. Київ), Віктор Палинський (м. Львів), Борис Артарі-Колумб (м. Київ), Микола Максимець (м. Чернівці), Олександр Клименко (м. Луцьк).

РОСІЙСЬКИЙ МУЗЕЙ ВІДКРИВАЄ ФОНДИ

Протягом січня в Київському національному музеї російського мистецтва триває виставка «В єдиному просторі», яка є наступною в багаторічному проєкті «Реалізми ХХ століття» та частиною започаткованої 2012 року до 90-річчя КНМРМ програми «Музей відкриває фонди». В експозиції презентовано твори живопису, скульптури, порцеляни 1920–1930-х років – часу докорінних соціально-політичних змін, злету і розмаїтості картини мистецьких течій, об'єднань і угруповань;

подальшого згортання і підпорядкування культури жорсткій ідеологічній доктрині і тотальній регламентації з боку влади.

МУЗЕЙ ТИЧИНИ ЗБИРАЄ ХУДОЖНИКІВ

Цього місяця музей-квартира Павла Тичини має намір нагадати громаді про художню спадщину поета, яка є маловідомою широкому загалу.

Навчаючись у Чернігові в бурсі та духовній семінарії, Павло Тичина брав уроки малювання у відомого художника-символіста Михайла Жука, який готував свого учня до вступу в Петербурзьку академію мистецтв.

Бідність родини завадила цим намірам, але Павло Тичина все життя не розлучався з олівцями і фарбами. Робив спроби рисувати вугіллям, пастеллю. Художня складова в мистецькому житті Павла Тичини була постійною, і, можливо, саме тому його поезії є дуже образними.

Помешкання поета прикрашають також картини його друзів-художників і створюють тим самим надзвичайно теплу й вишукану атмосферу.

Із 13 до 26 січня в музеї триває художній марафон, під час якого художники створять в мистецькій вітальні картини, які будуть представлені на одноденній виставці в день народження Павла Тичини – 27 січня – та зберігатимуться у фондах музею, аби, примножившись у кількості, в наступні роки знову вилитися у виставковий проєкт «Сучасні художники України – музею Павла Тичини» до чергового дня народження поета.

До вересня буде видано каталог з картинами, створеними в музеї чи переданими на виставку в рамках проєкту «Музей 35. Художній марафон».

Охочим взяти участь у проєкті музею надає полотно для створення картин.

АНОНСИ

19 січня у Києві на Оболонській набережній біля Свято-Покровського собору (вул. Прирічна, 5-а) о 12.00 та в Гідропарку біля каплиці на честь Хрещення Господнього о 14.00 відбудеться святкування Водохреща.

19 січня у львівському нічному клубі Picasso відбудеться благодійна вечірка «Щедре Етно'2014». Гурти «Патриція», «ГІЧ Оркестр», «Йорій Клоц» та «Freddy Marx Street» об'єдналися, щоб допомогти Софійці та Лук'янчику Радишам, які мають тяжке захворювання м'язів (хвороба Вердніге-Гоффмана). Усі зібрані кошти підуть на придбання спеціальних візків, без яких діти не можуть пересуватися.

20 січня у Львові завершиться Різдвяний фестиваль «Велика коляда», який розпочався в день Різдва Христового, 7 січня.

22 січня о 19.00 у Центральному будинку офіцерів Збройних сил України Київський академічний обласний музично-драматичний театр ім. П. К. Сакаганського покаже виставу «Кайдашева сім'я».

23–29 січня у Львові в кінопалатці «Копернік» (вул. Коперника, 9) уже вдев'яте проведиме щорічний фестиваль французьких кінопрем'єр.

24–26 січня в Сумській муніципальній галереї за адресою м. Суми, вул. Соборна, 27, а з 27 січня до 4 березня – в Музеї вишивки за адресою м. Київ, вул. Курчатова, 23-а, відбудеться виставка майстра вишивки Тетяни Протчевої, роботи якої вже занесені до «Книги рекордів України».

Міністерство культури України оголошує конкурс

на заміщення вакантної посади:

– Завідувача сектора циркового мистецтва Департаменту мистецтв та навчальних закладів – 1 вакансія.

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді головного спеціаліста чи в інших сферах управління не менше 3 років.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які мають вищу освіту, стаж роботи за фахом.

До заяви додаються наступні документи:

- особова картка (форма П-2 ДС);
- автобіографія;
- дві фотокартки розміром 4x6 см;
- копія паспорта;

- копія диплома про освіту;
- копії документів про підвищення кваліфікації, присвоєння наукового ступеня або вченого звання (у разі наявності);
- копія військового квитка;
- копія ідентифікаційного коду;
- копія трудової книжки;
- декларація про доходи за 2012 рік;
- медичну довідку про стан здоров'я за формою, затвердженою МОЗ;
- письмову згоду про проведення спеціальної перевірки.

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення в газеті «Культура і життя»:

01601, м. Київ, вул. І. Франка, 19, кім. 109.

Додаткова інформація за тел.: 234–39-93.

Конкурсна комісія

На 56 році трагічно обірвалося життя **ГАВРИЛОВА Юрія В'ячеславовича**, члена президії правління, голови Київського міського відділення Українського фонду культури, театрознавця.

Народився Ю. В. Гаврилов 14 грудня 1958 року в м. Харкові, закінчив Харківський інститут мистецтв ім. І. Котляревського, факультет театрознавства. Працював науковцем Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії Академії наук України ім. М. Рильського, директором Дитячої картинної галереї в м. Києві. Упродовж багатьох років благодійно очолював Київське міське відділення Українського фонду культури, особливу увагу приділяв роботі з мистецькою молоддю за програмою «Нові імена України».

Значні заслуги Гаврилова Ю. В. у розвитку українського мистецтва відзначені орденом «За заслуги» III ступеня, Грамотою Верховної Ради України, почесною нагородою «За подвижництво в культурі». Він був невтомним трудівником, доброзичливою, порядною людиною.

Висловлюємо сердечне співчуття рідним і близьким Юрія В'ячеславовича. Колеги та всі хто знав його назавжди збережуть світлу пам'ять.

Борис ОЛІЙНИК,
голова правління Українського фонду культури,
члени президії, співробітники

Пішов з життя Григорій Романович КОХАН – видатний український кінорежисер

3 січня 2014 року на 83-му році життя перестало битися серце видатного українського кінорежисера, сценариста, народного артиста України, прекрасної та талановитої людини Григорія Кохана.

Міністр культури України Леонід Новохатько та колектив міністерства, діячі культури та мистецька громадськість України висловлюють співчуття Тимофію Кохану, першому заступнику міністра, у зв'язку зі смертю батька.

«Григорій Романович – це неймовірно талановитий митець, все життя якого пронизане високими моральними принципами. Його творчість стала справжнім відкриттям потужного пласту українського поетичного кіно. Все, до чого долучався Григорій Романович, набувало глибини та насичене любов'ю до життя. Пам'ять про яскраву особистість, Людину з великої літери назавжди залишиться у наших серцях», – йдеться у співчутті.

Григорій Кохан народився на Львівщині у червні 1931 року. Кінорежисер та сценарист. Зняв такі відомі фільми, як: «Хліб і сіль» (1970, спільно з М. Макаренком), «Жива вода» (1971), «Ярослав Мудрий» (1982), «Кармелюк» (1986), «Циганка Аза» (1987), «Убити шакала» (1989), «Бухта смерті» (1991), «Стамбульський транзит» (1992). Зняв серіали «Схованка біля Червоного каменю» (1972) та «Народжена революцією» (1977).

У 1978 році Григорію Кохану присуджено Державну премію СРСР, в 2011 році – Державну премію України імені Олександра Довженка. У 1998 році його удостоєно почесного звання «Народний артист України». Кавалер ордена Трудового Червоного Прапора.

«Україна для мене: і минуле, і теперішнє, і майбутнє...»

Людмила ЧЕЧЕЛЬ

Першому Президенту незалежної України Леоніду Кравчуку виповнилося 80 років. Із цієї нагоди в НКММК «Мистецький Арсенал» відкрилася фотовиставка «Леонід Кравчук: 80 років з Україною».

Організаторами експозиції виступили Міністерство культури України і НКММК «Мистецький Арсенал».

Президент України Віктор Янукович нагородив Леоніда Кравчука орденом Свободи – за видатний особистий внесок у побудові Української держави, багаторічну плідну громадсько-політичну діяльність.

Фотовиставка «Леонід Кравчук: 80 років з Україною» є унікальною, бо презентує збірку фотографій, які відображають основні етапи життєвого шляху першого всенародно обраного Президента України. Півтори сотні світлин, що складають експозицію, мають документальну і художню цінність, оскільки були зроблені відомими фотографами, свідками епохи – Олександром Клименком,

Під час відкриття фотовиставки

Василем Пилип'юком та іншими.

– Фотовиставка є документальною ретроспективою цілої епохи, це чудова нагода зазирнути за лаштунки історії. Дізнатися про особистість, від сили характеру, харизми та переконань якої у певний час залежала доля та майбутнє цілої держави. Кадри демонструють особистість першого Президента без одіозної обронзовілості – як живу людину зі своїми переживаннями, емоціями, тривогами, перемогами... Мене вражає, що і впродовж усіх цих десятиліть завдяки власній мудрості та дипломатичності він бере активну участь у житті країни,

виступаючи і радником, і арбітром, – розповідає генеральний директор «Мистецького Арсеналу» Наталія Заболотна.

На відкритті експозиції були присутні поважні гості – українські та зарубіжні державні діячі, дипломати, представники релігійних організацій, бізнесмени та митці.

Вітання ювіляру передали – Президент України Віктор Янукович, голова Верховної Ради України Володимир Рибак, прем'єр-міністр Микола Азаров, від імені яких виступили – радник Президента України – керівник Головного управління з питань гуманітарного розвитку Адміністрації Президента Юрій

Богуцький, керівник апарату Верховної Ради Валентин Зайчук та віце-прем'єр-міністр України Костянтин Грищенко.

– Україна для мене все разом: і минуле, і теперішнє, і майбутнє, і життя, і смерть. Без України буття порожнє, почуття пусті, розум згаслий, – сказав, звертаючись до гостей, Леонід Кравчук.

Фотовиставка є своєрідним пазлом, з якого складається новітня історія України у напроцуд живому та доступному форматі.

– Цікаво, що понад 20 століть тому, саме 10 січня, в день народження Леоніда Макаровича, Юлій Цезар – відомий римський полководець і державний діяч, перейшов річку Рубікон, чим назавжди змінив свою країну. Тоді він прийняв важливе рішення, з якого почалося становлення однієї з наймогутніших імперій всіх часів і народів – Римської. Можливо, не випадково те, що Леоніду Кравчуку 23 роки тому також судилося перейти своєрідний Рубікон – прийняти вольове і безапеляційне рішення, завдяки якому Україна здобула незалежність, – підкреслила Наталія Заболотна.

Фото авторки

Жінці красивій

Світлана СОКОЛОВА

Таку поетичну назву отримав ювілейний вечір заслуженого артиста України Анатолія Карпенка, що відбувся у Києві, в центрі культури і мистецтв СБ України.

Твори композитора звучали у його виконанні, народних, заслужених артистів України, лауреатів міжнародних конкурсів та запрошених гостей: Ж. Боднарук, Л. Сандуленка, В. Нечепоренка, братів Приймаків, І. Красовського, В. Лазаровича, А. Гнатюка, І. Афанасьєва та ін. Кожен виступ дарував глядачам насолоду від зустрічі зі справжнім мистецтвом.

Заступник директора департаменту мистецтв та навчальних закладів – начальник відділу музичного мистецтва Мінкультури України Іван Мечков виголосив вітання міністра культури України Леоніда Новохатька А. Карпенкові з нагоди 60-річчя. У ньому, зокрема, сказано: «Ваші численні пісні та музика для театру позначені особливою душевністю, теплою, проникливістю, ліричністю і найширшими почуттями. Тому не дивно, що з плином часу вони не втрачають популярності і є улюбленими серед широкого кола слухачів». І це справді так, адже твори ювіляра вирізняються надзвичайною мелодійністю, в яких би жанрах він не працював.

Патріотичну пісню «Моя Україно» на слова Н. Шакуна натхненно виконала

дружина митця, заслужена артистка України Жанна Боднарук.

«Ця пісня написана Анатолієм Карпенком у 2001 році, і прем'єра її була тепло сприйнята глядачами і керівництвом держави. Ми вирішили виконати її першою, бо найкрасивіша жінка – це Україна», – сказала Ж. Боднарук. Порадував залу та батька своїм виступом і син А. Карпенка Андрій.

Багато пісень ювіляр написав на вірші видатного поета М. Ткача. Одна з них – для Вікторії Кобзар, із якою вона, тоді ще маленька дівчинка, стала лауреатом пісенного конкурсу. З тих пір їй легко підкорюються нові вершини. От і цього разу співачка підкорила глядачів виконанням пісні «Українські чобітки» (сл. М. Ткача), яку вона виконала підтанцювуючи.

Композитор, разом із поетом та драматургом М. Бровченком, 2005 року створив мюзикл «Про Світло або Мелодія Надії» на тему життя українського спудейства, насичений українським пісенним мелосом. Глядачі познайомилися із гумористичними та романтичними героями у талановитому втіленні братів Приймаків та В. Лазаровича. А сатиричну пісню під назвою «Дерева» виконав сам Анатолій Карпенко. У концерті звучали, як багатьма знані, так і нові пісні ювіляра.

Окрім України та Жанни Боднарук серце композитора заповонила ще одна чарівна жінка – Мельпомена.

«У 2008 році цей чоловік зробив приголомшливе аранжування до вистави «Едіт Піаф. Життя в кредит», на який до сьогоднішнього дня квитків не дістанете в Театрі ім. І. Франка, – нагадав заслужений діяч мистецтв України Ігор Афанасьєв. – Разом із ним ми працювали (А. Карпенко створив музику – Авт.) в цьому театрі над спектаклями «Поміж небом і землею», «Урус-Шайтан» і «Мільярд для болонки» в обласному київському театрі.

Мало того, що музика Анатолія Карпенка до вистави «Ніч перед Різдом» в Амурському театрі, на моїй батьківщині, за два роки прозвучала більше п'ятдесяти разів, цей спектакль їде на гастролі в КНР!»

Особистість знаного композитора, аранжувальника, звукорежисера, продюсера та автора-виконавця багатьох музичних творів та популярних пісень була представлена глядачам різнобічно. Вони покидали залу із відчуттям приємної зустрічі зі справжнім мистецтвом та прекрасною людиною.

НОВИНИ

«КНИЖКОВІ МАНДРИ»

У Києві відбулася презентація проекту «Книжкові мандри». Це культурна ініціатива Польського Інституту в Києві, яка дасть можливість пасажиром потягів «Південно-Західної залізниці» напрямку «Київ – Варшава – Київ» читати в дорозі твори українських письменників: Тані Малярчук, Наталки Сняданко, Сергія Жадана, Тараса Прохаська. Усі четверо – лауреати престижної Літературної премії імені Джозефа Конрада-Коженьовського, яку раз на два роки вручає Польський Інститут у Києві.

На презентації були присутні представники «Південно-Західної залізниці» та директор Польського Інституту в Києві, перший радник Посольства Республіки Польща в Україні пан Ярослав Годун.

Книги будуть розміщені в кожному купе та надаватимуться для користування безкоштовно. Додатковою принадою проекту стануть твори польських авторів у перекладі на українську, а також польський часопис «Критика», присвячений новим соціальним та мистецьким практикам у Польщі.

Інф. «КіЖ»

ТРАДИЦІЯ «УКРАЇНСЬКОЇ ХАТИ»

Упродовж багатьох років зимові свята – гарна традиція іменин у Міжнародному добродійному фонді «Українська хата». Цього разу свято провели разом з Київським Центром художньої та технічної творчості «Печерськ».

Вшанували півдесятка присутніх Миколаїв, вручили нагороди лауреатам Міжнародної премії за меценатство і Міжнародної премії за добродійність в Україні 2013 року. До когорти добродійців фонду додалися Микола Сядристий, Степан Савка, Анатолій Карпенко, Ірина Шинкарук, Петро Андрійчук та Василь Довжик.

Гостей свята вітала чарівна шестирічна Даринка Салівон із села Бобринь, що на Чернігівщині, яку «засипали» оплесками і подарунками.

А потім були виступи друзів фонду: письменників, журналістів, артистів, музикантів. Чарівне поетичне слово звучало у виконанні народного художника України Миколи Сядристого, заслуженого діяча мистецтв України Василя Довжика, заслуженого артиста України Бориса Харитонова, заслуженого журналіста України Петра Медвідя.

Пісенне гроно свята створили заслужені артисти України Жанна Боднарук, Віктор Кавун, Ірина Шинкарук; Григорій Гребініченко та композитор і виконавець Ігор Якубовський.

А чарівний колектив заслуженого народного ансамблю пісні і танцю України «Дарничанка» під орудою заслуженого працівника культури України Петра Андрійчука як завжди відкривав і закривав це літературно-мистецьке дійство однодумців пісенними шедеврами України, «Многоліттям» та своєю візитівкою – «Єднаймося, люба родино!»

Як завжди чудово провів вечір журналіст і культуролог Микола Рудаков – голова Міжнародного добродійного фонду «Українська хата», який цього року відзначатиме 20-річчя від дня заснування.

Оксана ПРИЙМАК

Дивосвіт гончарного круга

Володимир СУБОТА,
м. Харків

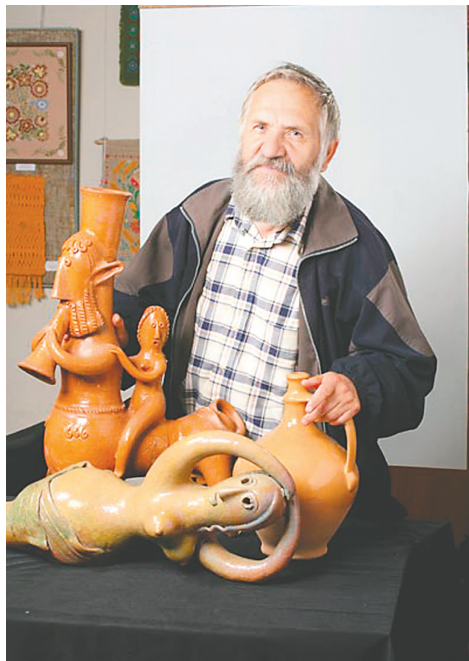
Художній світ Петра Мося настільки багатогранний і розмаїтий, дивовижно філософський та поетичний, що його твори стали знаковими для української культури.

Персональна виставка П. Мося в Харківському художньому музеї, у фондах якого зібрано близько ста різних гончарних виробів майстра, відразу привернула увагу громадськості. Гончарством Харківщина славиться давно. Доречно згадати доробки з глини видатного умільця з Валок Федора Гнідого, що нині знаходяться у багатьох музеях світу.

Переїнявши своєрідну естафету від Ф. Гнідого, Петро Мось уособлює слобідську гончарну традицію. І не просто сліпо її наслідує, а розвиває, збагачуючи автентикою, біблійними образами, античною міфологією та язичницькими мотивами. Сюжети його керамічних композицій – то вулкан емоцій, вир пристрастей і сплеск почуттів. Вони народжуються спонтанно, непередбачувано.

– Кручу якусь велику форму глини. Ще кручу... А потім уже само йде, підказує, що краще зробити з неї. А буває навпаки. Роблю спочатку ескізи, а потім ліплю... По-всякому працюю, – каже Петро Філонович.

Керамічна скульптура, виготовлена на гончарному крузі майстром, стала

Петро Мось

частиною культурного середовища не тільки Харкова. Вона прикрашала багато виставок в Україні та за кордоном. Свіжа, колоритна, рідна, бо створена з одухотвореної глини руками мудрої людини. Чудернацькі язичницькі божки, русалки, лісовики, водяні, зображені у формі посудин, виходять за межі ужиткової приналежності. Скульптури «Христос у пустелі», «Флора», «Покрова», «Птах Сирин», «Вовк» та інші хоча й дивні, формальні за композицією та нагадують скоріше наївне мистецтво, але то лише на перший погляд. Виставлені у залах роботи – це

вияв лаконічності форми. А різнобарвна кольорова гама додає їм особливої експресії.

Його твори не сплутати ні з якими іншими. І це попри те, що практично поруч знаходиться центр традиційного українського гончарства – Опішня. В тому, що Петро Філонович зберіг мистецьку індивідуальність і не наслідує не притаманний його уподобанням стиль, нічого дивного немає. Опішнянська кераміка – то плід усталеної колективної творчості. На цьому тлі індивідуальність Мося виступає яскраво і самобутньо.

Як зазначила куратор виставки Тетяна Литовка, у залах музею представлена не тільки кераміка відомого митця, а й графіка – така ж неординарна і еклектична. Картини намальовані на вертикальних листах, схожі на китайські сувої. Втім Петро Мось і тут залишився вірним собі: зображує навколишній світ єдиною живою матерією, пронизуючи її пульсуючим павутинням ліній, у тіні яких визирають обличчя сучасників, грона винограду, звірі та птахи, Всевидяче око... І хоча графіка позначена певною декоративністю, це не спрощує загальне враження про неї.

Незважаючи на літа, Петро Мось сповнений енергії та творчих задумів. Крутиться його гончарний круг, з'являються на світ неповторні глиняні фігурки, в яких криється дивовижний світ майстра і всесвіту. Вони кумедні, милі, такі багатобразні і загадкові.

Фото Ростислава МЕЛЬНИКІВА

НОВИНИ

НОВИЙ ПОГЛЯД НА ІКОНУ

Справжнє духовне свято для шанувальників сакрального мистецтва влаштувала сімейна іконописна майстерня «Небо на землі» з міста Миколаєва в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара», представивши виставку ікон під назвою «Слава во вишніх Богу».

Цього року майстерня святкує своє десятиріччя. За цей час вона стала своєрідною іконописною школою, в якій шестеро художників, на чолі з керівником – отцем Сергієм Павелком, практикують різні живописні техніки, опановують духовний зміст ікони та перебувають у пошуку нової іконописної традиції.

Свої чудові творіння майстри роблять із натуральних матеріалів: дошки з липи і черешні, паволоки (полотна, що наклеюють на дошку як основу для живопису), від чотирьох до п'ятнадцяти шарів левкасу, який готують на основі крейди і клею тваринного походження. Фарби виготовляються вручну з природних мінералів, пігментів та яєчної емульсії. Також використовують дорогі матеріали: бразильський гірський кришталь, африканський малахіт та рідкісні мінерали – керченіт і чорний турмалін, що видобуваються на території України. Для деяких образів використовують техніку сріблення та золочення.

Ікони художників майстерні «Небо на землі» мають унікальні композиції, які, незважаючи на сучасність виконання, припадуть до серця кожному.

«Ікони повинні мати власну духовну силу», – вважають миколаївці, тому не копіюють канонічні зображення, що існують століттями, а створюють сучасну ікону в авторській інтерпретації, дотримуючись при цьому старовинної технології іконопису. Ікони з творчого доробку майстерні «Небо на землі» завжди нові, актуальні і зрозумілі.

«Кожен, хто побачить ці ікони, не залишиться байдужим, – говорить заступник генерального директора з науково-просвітницької роботи центру Тетяна Пошивайло. – Своїми роботами майстри закликають замислитися над швидкоплинністю життя, над власними вчинками і не забувати – все можна почати з чистого аркуша».

Аліна ОНОПА
Фото авторки

У царстві квітів

Аліна ОНОПА

Заслуженій майстрині народної творчості України, лауреату премій імені Катерини Білокур та Ярослава Лукавецького, члену Національної спілки художників України та Національного мистецтва України Парасці Хомі – 80.

З цієї нагоди у Національному музеї українського народного декоративного мистецтва працює виставка, на якій представлені збережені в колекції музею твори, що репрезентують творчість П. Хомі з 1968 до 1991 року.

Хист до малювання у Параски Петрівни з'явився ще в дитинстві, і з тих пір вона безперервно займається творчістю.

«Після семирічної освіти Параска Хома пішла працювати ланковою до колгоспу, – розповідає провідний науковий співробітник музею Олена Шестакова. – Працюючи тяжко на землі, вона вивчала природу, роздивлялась кожну квіточку, листочок і все це відображала на папері. Згодом вийшла заміж, народила трьох синів, і роботи додалося. Але малювати не припиняла».

Параска Петрівна займається в галузі декоративного розпису. Троянди, півонії, чорнобривці, лілії, маки, айстри, гладіолуси, жоржини – таке буйноцвіття того, що росте і духмяніє у наших садах і городах, розкинулося на представлених картинах майстрині. Дивовижний світ чар-квітів заводить своєю красою і своєрідністю. Живописні композиції об'єднані в серії: «Земля моя квітуча», «Краса рідної землі», «Червона рута», «Польові квіти», «Осінні мелодії».

Багата творча уява художниці, соковитість кольорів і поетичне світосприйняття поєдналися у цих тендітних розлинках, які пані Параска наповнила власним життєдайним струменем. Із природи бере настрої, а решту творить фантазія.

«Майстриня знайшла свою яскраву індивідуальну художню мову. Її роботи мають цікаву композиційну побудову», – наголосила Олена Шестакова.

П. Хома відома не лише на Івано-Франківщині, де народилася і проживає, а й по всій Україні та за кордоном. Її картини зберігаються в музеях Києва, Львова, Канева, Івано-Франківська, частина – в Москві, Санкт-Петербурзі, в

приватних колекціях Польщі, Австралії, США, Канади.

Генеральний директор музею Адріана Вялець сказала: «Звертаючись до теми квітів, Параска Хома залишається абсолютно самобутньою – прекрасна кольорова гама, довершені композиції. Її малюнки пропущені через душу, а творчість глибоко закорінена в народну».

На жаль, ми не маємо всієї палітри робіт Параски Петрівни через брак коштів, – додала вона. – А так хочеться, щоб колекція нашого музею поповнилась картинами, де буяє царство квітів, від якого на серці стає радісно та сонячно».

Фото авторки

«Музика» у Домі Музики

Ольга ГОЛИНСЬКА

Під завісу 2013 року, у розпал новорічних свят, у київському Музеї Миколи Лисенка відбувся вечір, присвячений підсумкам роботи редакції всеукраїнського науково-популярного журналу «Музика» у рік його 90-ліття.

Власне, день народження найповажнішого за віком і єдиного в Україні журналу з проблем музичної культури, що видається Національним газетно-журнальним видавництвом за сприяння Міністерства культури України, припадає на квітень, але вже з січня 2013-го розпочалася низка різноманітних заходів, пов'язаних із відзначенням славного ювілею. Це і засідання клубу «Співоча родина» у Київському будинку вчителя, і презентації журналу в Музеї Лисенка в Києві та Культурно-інформаційному центрі Посольства України у Франції в Парижі, і близько десяти передач на різних каналах Національної радіокомпанії України («Культура», «Промінь», Перший національний та інших), а також радіо «Голос Києва» КДРТРК і публікації у газетах «День», «Культура і життя», «Українській музичній

газеті», журналі «Музика». Завершив цей своєрідний цикл згаданий вечір у музеї, ініційований його директором і великим другом журналу Роксаною Скорульською.

У невеликій затишній музейній залі зібралася добірне товариство. Привітати улюблений часопис прийшли його співзасновники, автори, журналісти, музиканти і, звичайно ж, читачі. Було сказано чимало теплих слів на адресу журналу. Від Національної спілки композиторів України виступила її відповідальний секретар, кандидат мистецтвознавства Тамара Невінчана, яка відзначила, зокрема, «самовіддану просвітницьку працю» працівників редакції. Завідувач відділу музичного мистецтва Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України, кандидат мистецтвознавства Анатолій Калениченко визначив змістовий рівень сучасного видання як надзвичайно високий, порівнявши його, до честі редакції, з випусками 1923–1925 років, коли журнал очолював видатний учений-музикознавець Микола Грінченко. Директор Музею Лесі Українки Ірина Щукіна наголосила на тій особливій увазі, котра приділяється у часописі історії та розвитку українського

мистецтва в широкому культурологічному контексті. Знані музикознавці, кандидати мистецтвознавства Валентина Кузик та Ірина Сікорська – багаторічні дописувачі «Музики» – зауважили, окрім іншого, що нинішній вигляд журналу – його дизайн, динамічний ілюстративний ряд тепер, нарешті, цілковито відповідають європейським вимогам.

У короткому звіті головного редактора були оприлюднені цікаві цифри і факти: тільки впродовж 2013 року надруковано 121 матеріал із найрізноманітнішої тематики, причому жодна з вагомих подій музичного життя не лишилася осторонь уваги редакції і була відповідно висвітлена на сторінках видання; було задіяно 76 авторів – і це при тому, що журнал працює на безгонарній основі; коло дописувачів зросло, серед них – ректори вишів, директори музеїв, установ, видатні композитори, співаки, виконавці, музикознавці; з'явилися нові рубрики, зокрема, «Аудіофайли», «Кліпи» тощо; розширилася «географія» публікацій – окрім теренів України, вона розповсюдилася на багато країн світу; поліпшився зворотний зв'язок із читачем, зокрема, завдяки появі сторінки журналу у соціальній мережі «Фейсбук» тощо.

Озвучені були також найближчі плани – наприклад,

Організатори та учасники творчої зустрічі

поновлення давньої традиції журналу ексклюзивно друкувати неоприлюднені досі твори українських композиторів. Однак присутні, захоплено зустрівши цю звістку, висловили також одностайне застереження: друк нот не повинен спричинити погіршення яскравих зовнішніх параметрів журналу «Музика» – його дизайну, якості паперу, друку, та й загального вигляду, бо це може спричинити тенденцію до зниження інтересу широкої громадськості до часопису, який тільки-но почав здобувати довіру читачів.

У залі панувала надзвичайно тепла, дружня атмосфера. Її певною мірою обумовили артисти, які взяли участь у заході. У концертній програмі виступили: відома співачка і педагог Тамара Коваль, концертмейстер Людмила Найдьонова, співак Сергій Коротенко, піаніст Арсен Яковенко

– студент Національної музичної академії імені Петра Чайковського (клас Н. Гридневої), співачка Марія Стариш – студентка магістратури Київського інституту музики імені Рейнгольда Глієра (клас Т. Коваль), дует студентів НМАУ Інни Гончарук (фортепіано) і Віктора Андрущенка (скрипка) (клас А. Середенко), співак Дмитро Колемагін (КІМ, клас М. Ковалья), віолончелістка Альона Лінник (КІМ, клас А. Гребенюк). Звучала музика Богдани Фільц, Віктора Косенка, Михайла Скорульського, Левка Ревуцького і, звичайно ж, Миколи Лисенка.

Отже, у той зимовий вечір у Будинку-музеї класика української музичної культури – у справжньому домі музики панувала Музика у найширшому розумінні цього слова.

Фото Романа РАТУШНОГО

Музична перемога у Карлових Варах

Львів'янин здобув перше місце на престижному європейському співочому конкурсі у Чехії

Надія ПАСТЕРНАК

Студент четвертого курсу Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка Михайло Малафій повернувся з Карлових Вар, де проводився 48-й Міжнародний вокальний конкурс імені Антоніна Дворжака, видатного чеського композитора і диригента доби романтизму, з вагомою перемогою: він зайняв перше місце у категорії «Опера». Це авторитетний європейський турнір, до організації якого був свого часу залучений правнук митця. До складу журі конкурсу входять провідні європейські музичні знаменитості.

«Конкурс проводився у три тури, в яких змагалися учасники з різних країн: Німеччини, Чехії, Франції, Італії, Угорщини, Польщі, Росії, Сербії. Представники України на ньому не виступали уже сім років, – розповідає Михайло Малафій. – Я дуже пишаюся тим, що мене високо оцінили не тільки члени вимогливого журі (13 осіб), але й захоплено сприймала численна публіка цього відомого на весь світ курортного міста. За умовами турніру я виконував кілька арій, романси Антоніна Дворжака та Йоганнеса Брамса. Усі, звичайно, мовою оригіналу. Були у моїй програмі дві арії Каварадоссі з опери Джакомо Пуччіні «Тоска», арія Германа з опери Петра Чайковського «Пікова дама» та арія Андрія з опери «Катерина» Миколи Аркаса. Українська музика дуже заімпонувала членам журі, і для них було дивним те, що вони досі не знали такої перлини оперного мистецтва. Перемогу у третьому турі конкурсу мені принесла арія Каварадоссі з останньої дії опери, яку я заспівав також на гала-концерті у супроводі симфонічного оркестру».

Олег Цигилик з учнем Михайлом Малафієм

Михайло Малафій народився і початкову освіту здобув у селі Помоняті Рогатинського району на Івано-Франківщині, далі навчався у середній школі села Васючина. Пройшов шлях звичайного сільського хлопця, який брав участь у шкільній самодіяльності, у районних та обласних фестивалях і конкурсах. Співав Михайло змалечку й зізнається, що дуже любив сидіти в кабінеті музики, «щоб узяли на якийсь концерт». Заради цього навіть прогулював інші уроки. Вчитель музики порадив вступати на підготовче відділення вокального факультету музичної академії. Щаслива доля звела його з Олегом Цигиликом, відомим митцем, заслуженим діячем мистецтв України, професором Львівської музичної академії, й у тому, що Михайло здобув таку перемогу, – велика

заслуга його як педагога й наставника. Це вже шостий музичний конкурс в Україні й за кордоном і шостий лауреатський диплом Михайла Малафія.

Великою складовою свого успіху Михайло вважає правильну школу співу, виконавську манеру. Це відзначили й професори вокалу в Карлових Варах. А ще, на його думку, вчитися співати потрібно усе життя, відчувати серцем те, про що співаєш. «Людині у житті має пощастити тричі: в кого народитися, у кого вчитися і з ким одружитися, – переконаний Михайло. – У перших двох випадках мені пощастило, а щодо третього – ще не знаю. Наразі у мене на першому місці навчання, успішне закінчення академії і звершення усіх сокровенних задумів».

Михайло зараз наполегливо працює, вивчаючи італійську та англійську мови, виступає у концертах. Він є солістом вокально-хореографічного ансамблю «Галичина», через який свого часу пройшли народні артисти України Роман Вітошинський, Іван Попович, Мар'ян Шуневич, Ігор Кушплер і багато інших відомих співаків, виступає як соліст із філармонічним ансамблем «Вишиванка», аматорськими чоловічими хорами «Гомін» (Львів) і «Сурма» (Рогатин).

«Перемога на музичному конкурсі імені Дворжака – це вагомий здобуток як нашої кафедри сольного співу, так і львівської вокальної школи в цілому. Без сумніву, кожна така перемога є й національною гордістю для України, – вважає Олег Цигилик. – Чимало наших вихованців прославляють Україну у світі, але здебільшого вони ставали відомими своїми досягненнями вже після закінчення академії, а Михайло – ще студент. Успіх повинен його не «заколисувати», а навпаки – спонукати до подальшої праці, аби він упевнено ввійшов у широкий світ вокального мистецтва».

Фото авторки

Юрій БОГУЦЬКИЙ:

«Духовність не можна виміряти, але без неї культури не буває»

Місце людини у світі та її ставлення до цього світу залежать від різних соціальних факторів, насамперед – від культури. Напередодні зимових свят мій співрозмовник – Юрій Богуцький, який чи не найбільше років у незалежній Україні працював у Міністерстві культури України.

– **Новий рік крокує землею і все впевненіше набирає ходи. Наші ж зустрічі з відомими людьми продовжуються, стають традиційними. Сьогодні маємо нагоду поспілкуватися з Юрієм Петровичем Богуцьким і найперше запитати, чого б він хотів побажати співвітчизникам, рідним і близьким?**

– Насамперед хотів би привітати з Новим роком та Різдвом Христовим усіх громадян України, побажати духовного багатства, душевної рівноваги. Сьогодні це дуже важливо. Зберігати й поглиблювати в собі духовне начало, бо світ зараз трохи схильний до матеріального боку. Звісно, зичу усім міцного здоров'я, праведних трудів і відповідної винагороди, любові до ближнього. Бо як любиш ти, так люблять і тебе. Усе повертається сторицею.

Як любиш ти, так люблять і тебе. Усе повертається сторицею

– **Є така закономірність, що саме у новорічні свята чомусь частіше згадується дитинство... Юрію Петровичу, яким воно було у Вас? Що приходить у споминах?**

– Я виріс у селі Миколаївка, на Херсонщині. Це за 24 кілометри від Дніпра, на східному березі. Ялинок у нас, звісно, не було, але батьки і бабуна не залишали нас без свят. Вони викопували молоденьке деревце (зазвичай то була вишня) і ставили його із землею у щось схоже на діжу, прикрашали ватою. А ще пригадую, що іграшки були тиснені з картону. Чомусь запам'яталися коники. Ось що могли придумати у херсонських степах. Після свят дерево висаджували в сад. Часи мого дитинства не багаті були й на солодощі, хоча батьки намагалися десь дістати мандарини. О, який незабутній той аромат...

Село наше ділилося так: половина – українці, інша

частина – поляки. Отож світські, релігійні – православні й католицькі празники, святкували разом. Бо ж бабуся Євдокія, по маминій лінії – православна, а татова Олександра – католичка.

Особливо любив ходити з хлопцями посівати. Наберемо пшениці й гайда по хатах. Поверталися майже під ранок, з обважнілими кишенями, наповненими мідяками. Люди в селі заздалегідь збирали мілкі гроші для посівальників. Назбиралося з хлопцями зсипали до купи, а потім ділили порівну, щоб ніхто не був ображеним. Витрачали на цукерки, кіно. А потім був Новий рік за старим стилем, ходили колядувати... Свят-вечір ширше відзначали у Верхньому Рогачику, де жила бабуся Євдокія Дорошенко, з давнього козацького роду...

– **Юрію Петровичу, що привело Вас до культури? Ви самостійно робили свій вибір, чи, можливо, хтось посприяв, допоміг?**

– Коли мій батько, Петро Матвійович, повернувся з війни, займав посаду завідуючого клубом. Це вже пізніше він змінив професію. Але в кожній сільській родині завжди була присутня народна творчість та культура. Ми ж усі виховувалися на народній культурі. У школі я був активістом у художній самодіяльності: читав вірші, байки. Частенько був ведучим концертних програм. До речі, я й досі пам'ятаю вірша, якого декламував, коли йшов записуватися до школи. Після десятого класу вступив в училище культури. Там уже вчився двоюрідний брат, можливо, це й зіграло якусь роль. А вже після другого курсу училища вступив до інституту культури на режисерський факультет.

– **Ось так і «зрежисерували» собі міністерство культури...**

– Та ні, все було цілком випадково, хоч і був міністром у чотирьох урядах. Але пригадую таку історію. Коли працював в обкомі комсомолу, то дівчата жартома десь знайшли карикатуру, на якій було зображено чиновника, який на мотузочці тягне величезного чиновницького стола. Самі ж дописали так: «Для нас завжди ти останешся Юрою,

Нам потрібно ефективніше впроваджувати державно-приватне партнерство в культурі

хоть будеш ти даже министром культури!» Я зберігаю це з 1979 року! (сміється).

Звісно, у мріях цього не було. Після інституту працював у Херсоні в Палаці культури текстильників. Та сталося так, що запропонували мені роботу в обкомі комсомолу, займатися культурно-масовою роботою. Я собі тоді сказав: якщо в мене є талант великого режисера, то він мені не дасть жити і я повернуся в режисуру. А ні – намагатимуся бути корисним культурі на чиновницькій ниві. Ось так і пішло. Перше призначення заступником міністра культури і мистецтв отримав саме у день «гекаचेпа» у 1991 році. Хоч, зрозуміло, що це питання розглядалося й вирішувалося заздалегідь. І все це з легкої подачі Бориса Ілліча Олійника та, на жаль, уже покійного Олексія Коломійця. Міністром була Лариса Хоролець.

В кожній сільській родині завжди була присутня народна творчість та культура. Ми ж усі виховувалися на народній культурі. У школі я був активістом у художній самодіяльності: читав вірші, байки. Частенько був ведучим концертних програм

– **Юрію Петровичу, що, на Вашу думку, вдалося зробити, досягти?**

– Наприклад, якщо брати перші роки незалежності, то треба було сформувати нову систему управління культури, хоч нам і дісталася вже відлагоджена система. Також переробити законодавчу, нормативно-правову базу. А це велика робота. У нас вперше з'явилися «Основи законодавства України про культуру». Усі ми разом працювали над законами: про творчі спілки, театри, музеї, бібліотеки, охорону культурної спадщини... До речі, в перші роки незалежності були

введені пільги для бізнесменів та підприємців, які вкладали кошти в культуру. Вони звільнялися від оподаткування (потім, на жаль, їх відмінили).

Свою роль я більше бачив у комунікації, аби керівники держави могли регулярно зустрічатися з митцями, діячами культури, аби почути їхні думки, проблеми. На сьогодні у нас збереглися усі творчі спілки, мережа мистецьких професійних закладів. Не закритий жоден театр, чи філармонія. У цьому плані президенти та глави урядів дбали про культуру, виносили позитивні рішення для її збереження та підтримки. Але сьогодні настав новий етап. Нам потрібно ефективніше впроваджувати державно-приватне партнерство в культурі. До речі, незабаром має вийти новий Указ Президента України щодо підтримки культури і мистецтв. (Указ Президента № 717/2013 підписаний 30 грудня 2013 р. – Ред.)

– **Якось прочитала, що одне із Ваших життєвих кредо: «Духовність не можна виміряти, але без неї культури не буває»...**

– Так, а давайте звернемося до походження слова «культура». Воно ж означає обробіток,

догляд. І, звісно, насамперед землі, тому культура – це землеробство. До речі, й ім'я моє – Юрій – землеробець. Римський оратор і письменник, філософ Цицерон запропонував вживати слово «культура» в іншому значенні й назвав філософію «культурою душі». Як родюче поле без обробки не дасть урожаю, так само і душа. А культура без духовності, без душі... Це – неможливо.

– **Юрію Петровичу, Ви публічна людина. Вас доволі часто можна побачити в театрі, на виставці, ярмарках... Яка з останніх**

ПРИНАГІДНО

Юрій Богуцький народився в селі Миколаївка Великопелетиського району на Херсонщині.

1991 року, після здобуття Україною незалежності, був призначений заступником міністра культури України, в 1999 році – міністр культури і мистецтв України.

Заслужений діяч мистецтв України, нагороджений орденами «За заслуги» III (2002), II (2004) та I ступеня (2009).

Професор, кандидат філософських наук, академік Національної академії мистецтв України, радник Президента України – керівник Головного управління з питань гуманітарного розвитку Адміністрації Президента України.

подій приємно вразила, а яка засмутила?

– Нещодавно з родичами відвідав Національну оперу України ім. Т. Г. Шевченка. Слухали «Аїду» Д. Верді. Головна виконавиця – Людмила Монастирська, яку вже знає світ! Такий голос! Це не тільки мене потрясло. І у тій же залі 5 грудня 2013 року національні колективи звітували 200-річчю Тараса Шевченка. Задум – чудовий. Але невдоволення мене не полишає й зараз. Чому режисери склали програму так, що вийшло, ніби в цей концерт захотіли вмістити усі ювілеї минулого року? Присутність Кобзаря, на жаль, не домінувала. Мене це розчарувало. Хотілося, щоб концерт був як цілісний мистецький твір, присвячений саме 200-літтю Т. Г. Шевченка.

– Ваші побажання, Юрію Петровичу, читачам тижневика «Культура і життя»?

– Ця газета мені рідна і близька. Знаю і читаю її давно. Тим паче, нещодавно видання відсвяткувало свій 90-річний ювілей. Приємно бачити, як газета змінюється, оновлюється, встигає за життям. Культура є! Насамперед усім, хто працює над виданням, бажаю завжди відчувати ритм і пульс життя. А найкращий орієнтир і поціновувач – це читач.

Людмила ЧЕЧЕЛЬ
Фото авторки

НОВИНИ

ДО 180-РІЧЧЯ РУДАНСЬКОГО
ВІДКРИЛИ ПАМ'ЯТНИК

Уже 33 роки поспіль у день народження великого сміхотворця Степана Руданського в Калинівці, що на Вінниччині, проходять Всеукраїнські дні гумору та сатири. Цього року чергове свято припало на 180-річчя великого гумориста і пересмішника. І саме цього дня Калинівка отримала свою нову візитівку – пам'ятник Степанові Руданському роботи заслуженого художника України з Донеччини Петра Антипа, який входить до п'ятірки кращих скульпторів Європи. Митець виконав замовлення майже безкоштовно, адже є великим шанувальником творчості Степана Руданського. Для виконання замислу він перечитав половину творів великого сміхотворця.

– За цей пам'ятник ми боролись з 92-го року, – говорить організатор свята гумору, письменник Олег Черногуз. – Ми вклоняємось чужим пророкам, які навіть не бували у нас. А тут на нашій калинівській землі творив філософ Степан Руданський. Я щасливий, що доля через 180 років послала йому народного депутата Миколу Катеринчука, який відгукнувся на наше прохання і зробив усе, аби сьогодні тут стояв пам'ятник. Він зумів зорганізувати ресурси так, що з дня прийняття рішення міськими депутатами Калинівки до відкриття погруддя минуло всього півроку.

– Поява цього пам'ятника – то абсолютно ваша заслуга, дорогі мої калинівчани, – сказав на відкритті Микола Катеринчук. – Велика подяка Олегу Черногузу, який багато зробив у своєму житті, щоб ми мали оптимістичний настрій, депутатам міської ради, які проголосували за встановлення цього пам'ятника, усім тим 857 українцям, які скидались по 5-10 гривень, щоб зібрати кошти на зведення цього пам'ятника.

Міський голова Анатолій Шамалюк переконаний, що пам'ятник стане символом Калинівки. А навесні у сквері, де встановлено погруддя, попрацюють дизайнери, і площа матиме сучасний вигляд.

Погруддя в Калинівці стало третім кам'яним увічненням великого сміхотворця: одне знаходиться в Ялті, де покоїться 39-річний Степан Васильович, інше – на території Луганського онкодиспансеру, де Руданський працював лікарем. На батьківщині не забувають великого байкаря, проводячи щорічні фестивалі гумору та сатири. А в рідному селі Руданського Хомутинцях Калинівського району діє музей, побудований на місці хати його батьків.

Віктор ЦИМБАЛ,
член куреня гумористів
ім. С. Руданського
Вінницької організації НСПУ

«Я з пісні народної виріс»

Я з пісні народної виріс

І досі ще з неї расту.

До смерті ростиму на виріст,

Бо істину знаю просту –

Вона те зернятко, з якого

Музичні ростуть калачі.

Вона той дарунок від Бога,

Що гріє нас вдень і вночі.

Олександр Білаш

Тетяна ШНУРЕНКО

Як навчити любити? Розповісти, переконувати, наводити приклади? Напевно, ні. Просто любити самому. Щиро, віддано, як це не пафосно звучить, до останнього подиху. А хто крім батька-матері може вкласти дитині в душу таку любов? Учитель.

Розповідь-спомин про великого вчителя Станіслава Павлюченка розпочну його словами: «Народна пісня – це філософія життя цілого народу. В народній пісні віками закладена педагогіка життя – все, що тільки можливо. Це все зберігалось і не зникало. Можна знищити інструмент, а пісню не знищити. Її співають» (2010 рік).

Батьки пишаються своїми дітьми. Педагоги – своїми учнями. За майже тридцятирічну творчу працю з хором Київського національного університету культури і мистецтв Станіслав Павлюченко «обріс» дітьми, які живуть нині на всіх континентах нашої землі. Мені пощастило – в юності я мала можливість пізнавати музичні та життєві істини, яких нас навчав Станіслав Євстигнійович. Писати ці рядки і легко, і водночас важко. Легко, тому що знаю і пам'ятаю його. Важко від того, що вже три роки його немає серед нас, і кожен, хто спілкувався, навчався або трудився поруч із Вчителем, відчувають в душі нічим не заповнену пустоту. Навчав він нас усьому: як жити, працювати, любити. Ця наука стає безцінною, якщо продовжується, живе та чіпляє молодечі душі.

– Саме любові, відчуття драматургії, кожного слова – вчив нас Станіслав Павлюченко. Він завжди говорив:

Станіслав Павлюченко

«Думайте, про що співаєте, пропустіть крізь своє серце кожне слово».

Олена СКОПЦОВА,
випускниця С. Павлюченка, перший заступник декана факультету музичного мистецтва, доцент, головний диригент українського народного хору імені Станіслава Павлюченка.

Як вшанувати видатну людину? Можна розповісти біографію. Та хіба можна за датами, віхами розгледіти всі перипетії, творчі пошуки, удачі та невдачі на шляху великого розуміння істинної цінності того, чому віддано життя і душу – українській пісні. До 75-річчя від дня народження Станіслава Павлюченка, в серії «Видатні постаті КНУКіМ», бібліотекою університету культури видано бібліографічний покажчик. Творчий колектив видання: А. Гурбанська, В. Ткаченко, О. Скаченко, дружина та соратник Поліна Григорівна Павлюченко, з великою пошаною, любов'ю та повагою зібрали воедино творчий доробок професора.

– Згадуючи Станіслава Євстигнійовича, який упродовж майже 30 років керував студентським хором університету, відчуваєш трепет. Це була людина з великої літери. Він вкладав всю душу, енергію в роботу з хором.

Вікторія ТКАЧЕНКО,
диригент українського народного хору імені Станіслава Павлюченка

Про Маестро говорять його колеги. Всі інтерв'ю, які цитуємо, записувались для стрічки режисера Олега Голобородька «Пісня любові». Творчий колектив

кафедри фольклору, народно-пісенного та хорового мистецтва на чолі з завідувачкою кафедри Наталією Регешою та Оленою Скопцовою доклали чимало зусиль, щоб цей фільм було зроблено та презентовано глядачам.

– Станіслав Павлюченко виховав когорту прекрасних учнів. Вважаю, що вони займають, власне, ті професійні засади, які були основою його діяльності.

Іван ПАВЛЕНКО,
заслужений працівник культури
України, професор

– Я слухав багато виступів хору. Захоплення та радість – ці емоції викликають в моїй душі розуміння того, що колектив робить: вокальна динаміка, хорова динаміка – від надзвичайного pianissimo до величчя fortissimo, коли цей неймовірний звук хору летить у залу, коли публіка шокована...

Віктор ШПОРТЬКО,
народний артист України, професор

– Станіслав Павлюченко мав хороших учениць та учнів. І я думаю, що вони не відійшли і не відійдуть від його традицій. Тому що школа була дуже висока. А хор, як на мене, надзвичайно цікавий, із молодих студентів. Можна сказати – другий хор Верьовки.

Ніна МАТВІЄНКО,
Герой України, народна артистка
України, професор

– Той спадок, який залишив Станіслав Євстигнійович, величезний. Це наш скарб, це величезний пласт української національної культури. Працювати сьогодні на кафедрі – для мене велика честь та водночас велика відповідальність. Вшановуючи Станіслава Павлюченка, нашу кафедру, його кафедру прослаavimo не лише на всю Україну, а й на весь світ.

Наталія РЕГЕША, заслужений діяч мистецтв України, завідувачка кафедри фольклору, народно-пісенного та хорового мистецтва КНУКіМ

Люди кажуть: коли відходить великий співець – це в небесному хорі додається голосів. Стало одним більше. І тепер повертає він Богу свій талант, яким колись був щедро обдарований. Віддавав він його і нам, своїм учням. Віддавав весь, без останку, не шкодуючи себе, свою душу, своє серце.

Народний хор імені С. Павлюченка Київського національного університету культури і мистецтв. Художній керівник – О. Скопцова

«Я воскрес, щоб із вами жити»

Надія ВОЛИНЕЦЬ

Посеред засніженого грудня 50 років тому поет Василь Симоненко, як і писав у 1955 році: «в тридцять – смерті в очі подивлюсь», – пішов із життя. До тридцяти треба було ще прожити дві зими і одне літо.

Та не судилося. Натомість, збулося його поетичне пророцтво – «Я проллюся крапелькою крові на твоє червоне знамено» (саме під таким прапором жила тоді Україна).

Усе почалося з 1960 року, коли в Києві створився Клуб творчої молоді, учасниками якого стали поети-шестидесятники Алла Горська, Ліна Костенко, Іван Драч, Іван Світличний, Василь Стус, Микола Вінграновський, Євген Сверстюк та інші. Після закінчення Київського університету ім. Т. Шевченка В. Симоненко працював у «Черкаській правді», а також брав активну участь у роботі клубу, багато їздив по Україні, залучався до літературних вечорів та диспутів, виступав на творчих вечорах з віршами, сповненими любові до України і зневаги до «приручених патріотів», «лукавих лиходіїв», «недорікуватих демагогів».

А ще займався пошуками місць масових поховань жертв сталінських репресій. Саме за його участі, на основі незаперечних речових доказів, для людства були відкриті таємні братські могили жертв сталінізму на Лук'янівському і Васильківському кладовищах, у хащах Биківнянського лісу і складено та надіслано до Київської міської ради Меморандум, з вимогою оприлюднити місцезнаходження масових поховань і перетворити їх на національні місця скорботи та пам'яті.

*Коли б усі одурені прозріли,
Коли б усі убиті ожили,
То небо, від прокльонів посіріле,
Напевно, репнуло б від сорому й хули.
Тремтять, убивці, думайте, лакузи,
Життя не наліза на ваш копил.
Ви чуєте? – На цвинтарі ілюзій
Уже немає місця для могил.
Уже народ – одна суцільна рана,
Уже від крові хижіє земля.
І кожного катюгу і тирана
Уже чекає зсувана петля.*

Ось така громадянська позиція Поета імпонувала далеко

не всім. Тому є припущення, що саме вона була справжньою причиною його жорстокого побиття міліціонерами влітку 1962 року на залізничній станції Шевченкове у місті Сміла, а не Василеве обурення на відмову продавця продати пачку цигарок під час обідньої перерви.

Через рік після побоїв, пронизаний болями в нирках, згас життєвий світильник Поета. Україна втратила свого великого захисника, але донині живуть його вірші, насажені національною ідеєю. Не випадково ж на Євромайдані відродилися гаслами його заклично-стверджуючі рядки: «Народ мій є! Народ мій завжди буде, ніхто не перекреслить мій народ!»

Ожили вони цими днями і в десятому класі гімназії ім. Б. Лепкого, де працівники Державного історико-архітектурного заповідника (ДІАЗ) Надія Волинець і Оксана Гурська провели літературну годину «Лицар української поезії».

Більшість виданих збірок В. Симоненка відкриваються віршем «Світ який – мереживо казкове». Як на мене – це своєрідна молитва поета до світу:

*Дай мені свій простір і неспокій,
Сонцем душу жадібну налий!*

*Дай мені у думку динаміту,
Дай мені любові, дай добра...*

Судячи з віршів, а прозвучали: «Є тисячі доріг», «В букварях ти наряджена», «Я чую у ночі осінні», «Україні» та інші. Поету було подано неспокої і динаміту в думку, і велику мужність, щоб написати послання «Прирученим патріотам» чи строфу з рядками: «Тремтять, убивці, думайте, лакузи, Життя не наліза на ваш копил...»

Але якою сонцедайністю озивають ліричні вірші Василя Симоненка: «Ну скажи – хіба не фантастично», «Я тобі галантно не вклонюся», «Дотліває холод мій у ватрі» – їх читала своїм однокласникам Інна Шадура.

Завдяки відеоряду, підготовленому науковим працівником заповідника Іриною Борик, гімназисти мали змогу віртуально побувати в Біївцях на Полтавщині, де народився поет, біля пам'ятників у Черкасах, де похований, в меморіальному музеї, у редакції газети «Черкаський край», де працював, і навіть почути голос Поета, який виконає неперевершені «Лебеді материнства».

Так, можна вибирати все на світі – «Вибрати не можна тільки Батьківщину».

Коротке, як спалах зірки, життя! А з якою гідністю його пройшов молодий витязь української поезії, що і нині озивається до нас своїм юнацьким бадьорим голосом:

*Я воскрес, щоб із вами жити
Під шаленством весняних злив!*

Іван Дряпаченко: пам'ять поза часом

Тетяна НІКОЛАЄВА

Ім'я українського художника Івана Дряпаченка, на жаль, мало відоме широкому загалу шанувальників мистецтва. А біографічні дані про нього, що публікувалися час від часу, мають лише відносну достовірність.

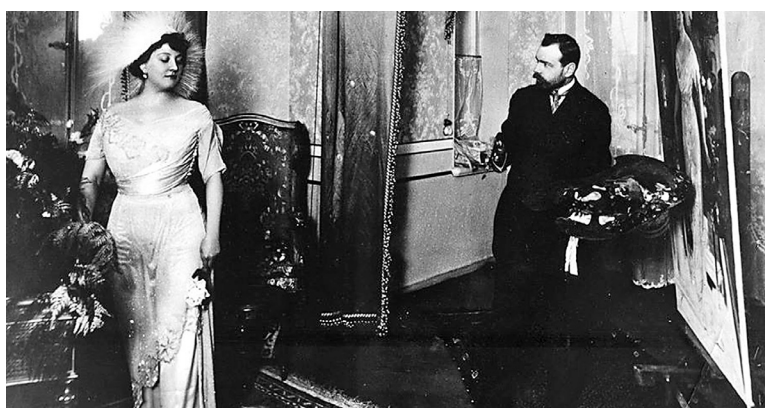
От і на його могилі десятиліттями значилося: «Художник-академік Дряпаченко Іван Кирилович 1882–1936». До похибки у даті народження додалися помилки з його біографії на сторінках книг і періодики. П'ять років тому був встановлений гідний пам'яті митця надгробок. Рік народження на ньому, нарешті, виправили.

Іван Кирилович Дряпаченко народився 4 серпня (за старим стилем) 1881 р. у селі Василівка (нині – Козельщанський район на Полтавщині). Його батько був безземельним селянином і служив в економії поміщиків Капністів на посаді ключника. У 1894 р. за допомоги Капністів він вступив до Київської рисувальної школи, а після її закінчення – до Московського училища живопису, скульптури та архітектури. Навчався у майстерні В. Серова. Брав участь у щорічних учнівських виставках (XXI виставка

у 1898 р. – «До хворого», XXII у 1899 р. – десять етюдів та XXIII у 1900 р. – картини «Рибалки», «За ягодами» та етюди). Закінчивши училище отримав звання некласного художника.

І. Дряпаченко вчився у Вищому художньому училищі при Академії мистецтв у Петербурзі. Спочатку у майстерні І. Рєпіна, а згодом – у П. Чистякова та В. Савинського. Ескіз молодого і талановитого художника «Кулачний бій» було відзначено премією на звітній академічній виставці. Через хворобу Іван Дряпаченко був змушений взяти відпустку для лікування в Сухумі. У цей час він також здійснює поїздки на батьківщину і продовжує працювати. Митець бере участь у звітних виставках Академії мистецтв: у 1908 р. презентує дев'ять робіт, серед них «Дівчина-мінгрелка», «Берег Чорного моря біля Сухумі», «Пізні квіти» та ін. У червні 1910 р. у Василівці І. Дряпаченко починає працювати над конкурсною роботою «Саломея». За цю картину йому присуджено звання художника з живопису із правом носити срібний академічний знак. Роботи цього періоду: портрети В. Кавецької, лікаря І. А. Богаєвського, М. А. Григор'євої, етюд «Натурниця», «Мій батько».

У відрядженні до Італії (1912–1913 рр.) він написав картину

Польська актриса оперети Вікторія Кавецька та художник І. Дряпаченко поряд з її портретом

«Святе сімейство», за яку згодом отримав третю премію ім. А. Куїнджі, а також «Бабуся-італійка», «Куточок Флоренції», «Світлячки». Під час другої пенсіонерської поїздки І. Дряпаченко відвідав, окрім Італії, ще й Німеччину, Францію та Іспанію. Зробив другу звітну картину – «День мертвих у Флоренції». На виставці Академії 1914 р. демонструвалися: «Відпочинок (за шахами)», «Голова циганки. Гренада», а на виставці наступного року – другий портрет батька.

Не менш плідними для митця стали наступні роки. Під час перебування на батьківщині він створив цілу низку різноманітних за сюжетом і технікою творів: «Осінь» (весняна виставка в Академії мистецтв, 1915), портрет «П. Д.» (художня виставка в Кременчуці, 1914). До

живописних робіт 1915 р. належать жанрові сцени з народною тематикою: «Назустріч вечору», «Параска у святковий день», «Косарі», «Марія», «Лелеки перед грозою», «Недільний день біля русинської церкви в с. Товстобабах». Картини демонструвалися на весняній виставці в Академії мистецтв 1916-го. Робота «Сутінки» експонувалася цього ж року на XIII виставці «Товариства художників». Іван Дряпаченко був ілюстратором у петербурзьких журналах «Аргус» і «Солнце России».

Під час Першої світової війни І. Дряпаченко перебував у складі особового воєнно-художнього загону «Трофейної комісії». Створюючи замальовки з місця бойових дій та портрети військових, відвідав Західний фронт, ставку Верховного

головнокомандувача у Могильові, Південно-західний фронт (Бердичів), місто Станіслав.

Із Кавказького фронту в грудні 1917 р. художник повертається до рідної Василівки, бере участь у культурно-освітній роботі. Він працював учителем малювання і співів у місцевій школі й школах сусідніх сіл – Другій Олександрівці, Зарудді. Створив ескізи до жанрової картини з українського побуту XVII ст. «Приїзд молодих». У середині 20-х років художник написав портрет Леніна (місцезнаходження невідоме).

На початку 1930-х рр. Іван Дряпаченко створив низку робіт про трудове життя односельчан: «Хліб», «Сінокіс», «Перший комбайн», «На буряках». До речі, картина «На буряках» демонструвалася у 1934 р. на обласній виставці в Харкові, наступного року – на VI Республіканській художній виставці в Києві. Останніми з робіт художника вважалися портрети його друга, учасника революції 1905–1907 рр. на Кременчуччині А. Я. Краснокутського та О. А. Третяка.

Художник помер 24 грудня 1936 року у Василівці. Під час Другої світової війни частина його творчого доробку опинилася в руках німецького коменданта села Козельщина Кітліца і була ним вивезена до Німеччини. На сьогодні живопис і графіка художника представлені у музеях України та Росії в дуже обмеженому обсязі.

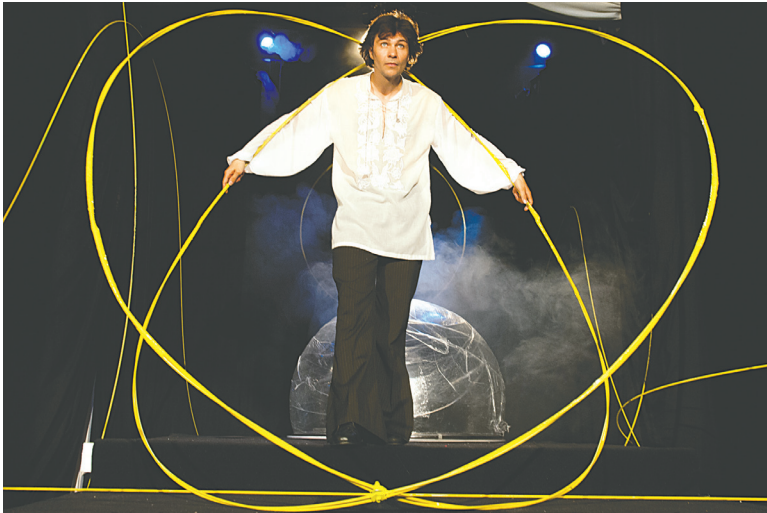
Василь НЕВОЛОВ

Театральне повернення Миколи Вінграновського відбулося в хореонодрамі режисера Олексія Кужельного та актора Євгена Нищука «Прекрасний звір у серці» Майстерні театрального мистецтва «Сузір'я» за поетичними і прозовими творами поета.

Вітчизна, Любов і Свобода – від самих початків творчості ці поняття для Миколи Вінграновського були близькими настільки, що їхні емоційні значення раз по раз збігаються. І не дивно, адже це – вищі символи життя. Вони з одного кореня та однієї енергії – віталістичного захвату землянина, що «встав з колін і небо взяв за зорі». Не десь і колись, не хтось і якимось – отут, на берегах Дніпра, пополудні ХХ століття у світі, розтерзаному безумом політик, людина відчула власну всемогутність, неситиму жагу жити і творила за законами краси та передала це у своїх поезіях.

Мені справді цікаво спостерігати творчу роботу народного артиста України Олексія Кужельного. Він сприймає театральне

Чудесний сплав

Євген Нищука

дійство як ритуал, як матеріалізовану фантазію, навіть як своєрідну форму яснобачення. Його режисерські фантазування містять низку конкретних фізичних дій з речами, які, завдяки доволі часто вдало вибудованому діалогу з акторами, набувають у виставах надпобутового, символічного значення.

Режисер наполегливо прагне будувати зоровий образ своєї

вистави (а в ній О. Кужельний є також і винахідливим парадоксальним сценографом), як сплеск реалізованої думки, як пульсуючу течію змістів, які то виникають, то згасають... Ось такий собі філософський, режисерський «пульсар»... «Прекрасний звір у серці...», справді, прекрасний!

Людина і світ, в якому все підвладне її творчому поруху,

повсякчас переходять одне в одне, існують одне в одному. З величезним художнім тактом у виставі стерта межа між «я» і «ти», емоційним станом і навколишньою дійсністю. У цій виставі, як втім і в поезії Вінграновського, дістає підтвердження відома довженківська теза про те, що «митці покликані народом для того, аби показувати світові насамперед, що життя прекрасне, що саме по собі воно є найбільшим і найвеличнішим із усіх мислимимих благ».

О. Кужельний вільно робить спробу поєднати в просторі і часі вигадку і реальне, земне і потойбічне, проводячи глядача крізь плетиво метафор до моменту істини...

В особі його героя заслуженого артиста України Євгена Нищука, по суті співавтора О. Кужельного у його роботі над виставою, – Поета і Громадянина – ніби поєднуються, умовно кажучи, лицедій і священик: священик оберігає і охороняє недоторкані істини, а людина, що

грає, – мирянин-пророк – дивиться в майбутнє. Ці дві царини – минулого і майбутнього, пам'яті і передбачення, – туга і міцно, взаємно переплетені. (Недаремно ж у виставі так багато плетива...) І при цьому вони нерозривні.

У цьому спектаклі навіть інтимна лірика Вінграновського, яка, зрештою, ніколи не була мовою тільки про любов до жінки, а була мовою про духовний безмір людського всесвіту, м'якшає й випогоджується, гірkota недосяжного змінюється щемним поцінуванням дарованого на віку. Так, не можна вповні відбутися для себе, не можна віддати себе всього одній, нехай найдорожчій, людині, але можна і треба вірити в значимість свого «малого» внеску в духовну множинну народу, якій даровано безсмертя. А коли ти щось до цієї множини додаєш – то й тобі... Це здобує в творчому самоспаленні Миколи Вінграновського розуміння своєї ролі на землі, безілюзійне і разом з тим життєствердне, переможним контрапунктом зазвучало і у виставі Кужельного – Нищука.

Фото надане театром

Гайсинські ентузіасти

Шановна редакціє!

Хочу на шпальтах Вашої (і моєї) газети розповісти про чудовий колектив Гайсинського народного аматорського драматичного театру районного Будинку культури, який знають і цінують жителі практично всіх районів Вінниччини. І не тільки. Біографія театру розпочалася шістдесят років тому, у грудні 53-го. Саме тоді директором Будинку культури був призначений Микола Пекар, до цього художній керівник одного з творчих колективів на Волині. Він і поставив собі за мету відновити діяльність театру, який на цей час залишився без керманіча, через районну газету звернувшись до тих, хто ще недавно був активним учасником драмколективу, із закликом – повернутись на сцену. За короткий час йому вдалося зібрати однодумців, таких, як П. Калитюк, Н. Бондар,

Сцена з вистави М. Кропивницького «Зайдиголова»

Л. Болтянська, З. Жовта, М. Мазуренко, Є. Коган, О. Ротай, А. Любімов, В. Біляєва.

У репертуарі з'явилися класичні п'єси «Наймичка» і «Безталанна» І. Карпенка-Карого, «За двома зайцями» М. Старицького.

З часом поповнився склад театру. У виставах із успіхом грали І. Махнюк, А. Куровський, В. Бахмутов, Г. Цупров, О. Ліщинська, Т. Терлецька, В. Орел, А. Кобзін, В. Федорук, Т. Галузинський, Б. Крутенюк, С. Лопаткіна, А. Шишковський.

Пригадують у Гайсині 1959 рік, коли аматорський колектив поставив п'єсу «Мартин Боруля» І. Карпенка-Карого. Тоді першим куратором театру був народний артист УРСР І. Сікало. Виставу переглядало республіканське журі. І вже незабаром наказом колегії Міністерства культури колективу присвоєно звання «народного самодіяльного драматичного театру». І в цьому почесному ранзі він уперше виступає на сцені Вінницького обласного муздрамтеатру ім. М. Садовського.

За порадою народного артиста СРСР Ф. Верещагіна театр включив до свого репертуару шедевр української драматургії

Сцена з вистави В. Селезньова «Смертельний трюк»

Лист до редакції

– п'єсу «Украдене щастя» І. Франка. З нею виступив і на столичній сцені – в Київській державній консерваторії. Журі конкурсу одностайно присудило гайсинським аматорам диплом другого ступеня і грошову премію. Далі поставили «Поки гарба не перекинулася» О. Іоселіані та «Загибель ескадри» О. Корнійчука. Ці та інші вистави на обласних та республіканських фестивалях принесли колективу велику золоту медаль, двадцять малих золотих медалей, диплом фестивалю 1-го ступеня.

Історія, історія... За ці шістдесят років глядацька аудиторія аматорського театру, за приблизними підрахунками, склала близько трьох мільйонів шанувальників мистецтва. На жаль, п'ять років тому завершилась земна дорога Миколи Пекаря. Його справу продовжує сьогодні Олена Чучко, яка вела

постановочну частину в театрі. І до свого поважного ювілею аматори прийшли з новими творчими успіхами: поставили драму М. Кропивницького «Зайдиголова», побутову комедію В. Селезньова «Смертельний трюк». А на ювілейному вечорі показали гайсинчанам і гостям міста нову виставу В. Канівця «Витівки шинкарки Феськи». Головну роль у ній з успіхом зіграла провідний спеціаліст районного Будинку культури Наталія Бондарчук. Тепло сприйняли глядачі гру Антоніни Сироти, Аркадія Січкаря, Дмитра Дубінченка, Євгенії Поліщук, Ольги Швець, Артура Цикалюка, Максима Півня, Ігоря Гаврищука, Павла Голомозого, В'ячеслава Колісниченка.

Ось такі у нас в Гайсині ентузіасти!

Дмитро ЛАВРЕНЮК
Фото Петра ЛИТВИНЮКА

Сцена з вистави В. Канівця «Витівки шинкарки Феськи»

Заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури

«Шановна редакціє, розкажіть, будь ласка, який порядок заміщення вакантних посад у творчих колективах закладів культури.»

Іван Лепесій, м. Київ.

Редакція звернулася до управління правового забезпечення Міністерства культури України з проханням відповісти автору. Ось що нам повідомили.

Відповідно до статті 21 Закону України «Про культуру» формування кадрового складу (художнього та артистичного, крім технічного персоналу) закладів культури здійснюється на конкурсній основі. За результатами конкурсу укладається трудовий договір у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 07.12.2011 № 1251 «Про затвердження Порядку укладення трудового договору за результатами проведення конкурсу на заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури».

На виконання вимог статті 21 Закону України «Про культуру» та пункту 2, 4 Порядку укладення трудового договору за результатами проведення конкурсу на заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07 грудня 2011 року № 1251, Міністерство культури затвердило:

Порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури, наказ Міністерства культури України від 06.09.2013 № 851 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2013 р. за № 1663/24195 (далі – Порядок);

Трудовий договір між працівником і керівником закладу культури, наказ Міністерства культури України від 23.09.2013 № 888 «Про затвердження форми трудового договору між працівником і керівником закладу культури», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 жовтня 2013 р. за № 1735/24267.

Відповідно до статті 3 Указу Президента України від 03.10.1992 № 493 «Про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади» нормативно-правові акти міністерств набувають чинності через 10 днів після їх реєстрації, якщо в них не

встановлено пізнішого строку надання їм чинності.

У наказах Міністерства культури України від 06.09.2013 № 851 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури» та від 23.09.2013 № 888 «Про затвердження форми трудового договору між працівником і керівником закладу культури» зазначено, що ці накази набирають чинності з дня його офіційного опублікування. Наказ Мінкультури від 06.09.2013 № 851 опублікований у Офіційному віснику України № 76, ст. 2858, **11.10.2013**, а наказ від 23.09.2013 № 888 офіційно опублікований у Офіційному віснику України № 82, ст. 3062, **01.11.2013** року.

У постанові Кабінету Міністрів України від 07.12.2011 та Порядку зазначено, що **формування кадрового складу художнього та артистичного персоналу закладів культури здійснюється на конкурсній основі, конкурс проводиться при заміщенні вакантних посад художнього та артистичного персоналу.**

Конкурс в закладі культури проводиться за рішенням керівника закладу культури за наявності вакантних посад художнього або артистичного персоналу.

Підставою для проведення конкурсу є наказ керівника закладу культури, який приймається за два місяці до дати проведення конкурсу.

Після прийняття наказу конкурсна комісія визначає умови (у тому числі вимоги до конкурсанти) проведення конкурсу та критерії визначення переможців залежно від специфіки вакантної посади, у межах, що не суперечить діючому законодавству, а також визначає строк трудового договору та умови на яких з працівником його укладатимуть.

За 30 календарних днів до початку проведення конкурсу оприлюднюється оголошення про проведення конкурсу, де, зокрема, зазначаються визначені конкурсною комісією умови проведення конкурсу. Після чого, протягом 30 календарних днів приймаються документи, визначені в оголошенні, на участь у конкурсі.

Конкурс проводиться у два етапи, та його тривалість не може перевищувати 45 днів. **Початком конкурсу вважається дата, на яку призначено засідання комісії з розгляду заяв претендентів** і доданих до них документів.

На першому етапі конкурсна комісія розглядає документи, подані претендентами на участь у конкурсі.

На другому етапі конкурсна комісія ознайомлюється з професійними даними учасників конкурсу, здійснює обговорення кожної кандидатури окремо і визначає переможців конкурсу.

Відповідно до Закону України «Про зайнятість населення» вакансія – це вільна посада (робоче місце), на яку може бути працевлаштована особа. Згідно із абзацом 2 частини 2 статті 29 Закону України «Про культуру» працівникам у сфері культури, які працюють у державних і комунальних закладах культури, держава забезпечує роботу на повну тарифну ставку. Посади, які зайняті сумісниками, вважа-

Запитуйте – відповідаємо

висунутим критеріям, не підтверджують його освіту чи належну підготовку або поданими не в повному обсязі, конкурсна комісія не приймає документи претендента для участі у конкурсі.

Крім того, у абзаці 3 пункту 4 розділу IV Порядку зазначено, що засідання конкурсної комісії на першому етапі є відкритим. **У разі необхідності отримання додаткової інформації про претендента на участь у конкурсі конкурсна комісія має право заслухати його на засіданні.**

Відповідно до пункту 2 розділу IV Порядку у разі наявно-

власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою, за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові, а власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.

Статтею 23 КЗпП визначено, що трудовий договір може бути:

- 1) безстроковим, що укладається на невизначений строк;
- 2) на визначений строк, встановлений за погодженням сторін;
- 3) таким, що укладається на час виконання певної роботи.

Тому, при підготовці умов проведення конкурсу конкурсна комісія визначає строк, на який буде укладено трудовий договір за результатами конкурсу.

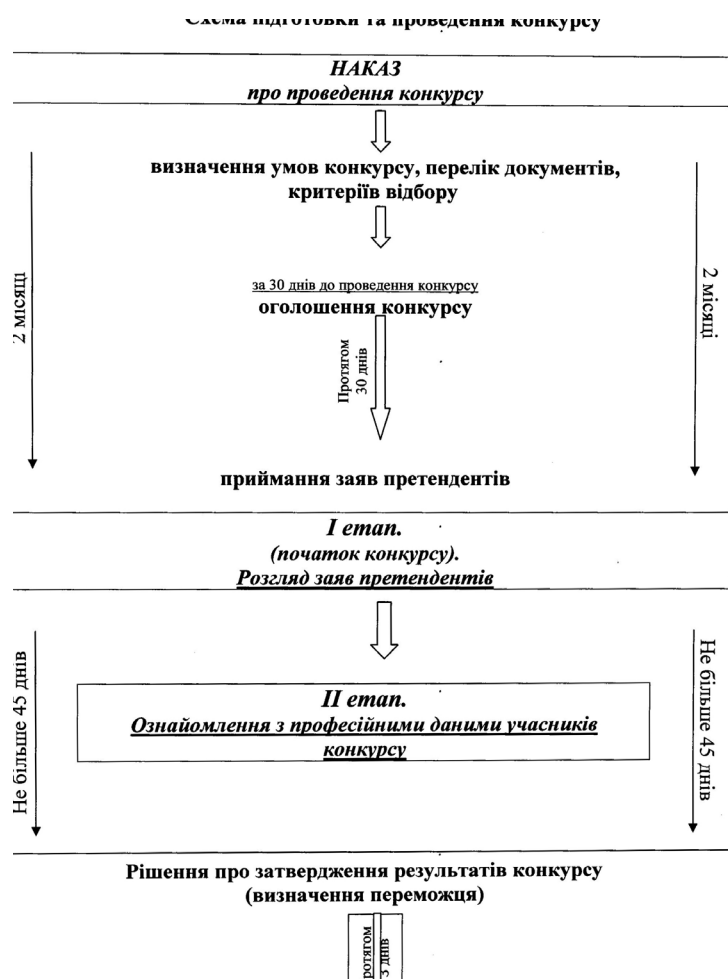
Оскільки трудовий договір укладається на встановлений строк за згодою сторін та визначається в умовах конкурсу, то така згода досягається при поданні документів на участь у конкурсному відборі.

Також, зазначаємо, що наказом Мінкультури від 23.09.2013 № 888 передбачено укладання трудового договору у разі працевлаштування за сумісництвом.

У разі, коли працівнику пропонують посаду за результатами атестації як такому, що не відповідає займаній посаді або у разі скорочення посади внаслідок зміни структури закладу, то Порядок у таких випадках не застосовується, оскільки, згідно КЗпП, власник виконує свої зобов'язання перед працівником.

Таким чином, з **11.10.2013** року заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури здійснюється відповідно до наказу Міністерства культури України від 06.09.2013 № 851, яким затверджено Порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад художнього та артистичного персоналу закладів культури шляхом проведення конкурсу, за результатами якого з переможцем укладається трудовий договір, форма якого затверджена наказом Міністерства культури України від 23.09.2013 № 888.

Додаток: схема підготовки та проведення конкурсу.

ються вакантними та при їх заміщенні основними працівниками застосовується Порядок.

Відповідно до пункту 1 розділу II Порядку конкурсна комісія – це тимчасово діючий колегіальний орган, який створюється за рішенням керівника закладу культури для проведення конкурсу з метою визначення його переможця. Так, згідно цього ж Порядку одним з основних принципів діяльності комісії є професійність її членів. Отже, до складу конкурсної комісії залежно від специфіки вакантної посади включаються відповідні професіонали, експертний висновок яких і визначатиме переможців конкурсу.

Пунктом 11 розділу II Порядку передбачено, що **конкурсна комісія визначає умови проведення конкурсу, перелік документів, які подаються на конкурс, та критерії відбору переможців конкурсу.**

У разі подання претендентом документів, які не відповідають

ті лише одного претендента на оголошену вакантну посаду конкурсна комісія може прийняти рішення про оголошення повторного проведення конкурсу на заміщення вакантної посади за процедурою та умовами, встановленими цим Порядком. Таким чином, право прийняття рішення проводити/не проводити конкурс за наявності лише одного кандидата залишається за конкурсною комісією.

Можливість оголошення повторного проведення конкурсу на заміщення вакантної посади у разі проходження у другий етап лише одного кандидата не передбачена.

Пунктом 2 Постанови № 1251 передбачено, що **трудовий договір укладається за результатами проведення конкурсу** між його переможцем та закладом культури в особі керівника.

Відповідно до статті 21 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) **трудовий договір** є угода між працівником і

Управління правового забезпечення Мінкультури

НОВИНИ

**МАЙБУТНІХ БАТЬКІВ
УВІЧНИЛИ У СКУЛЬПТУРІ**

На території міської лікарні міста-гавані Південного на Одещині урочисто відкрито оригінальний пам'ятник під назвою «Трое». Його не випадково встановлено під вікнами пологового відділення, яке в ці дні святкує своє 5-річчя. Скульптура являє собою зображення двох молодих батьків, які з нетерпінням чекають на появу третього члена родини.

У врочистому відкритті взяли участь медики, їхні пацієнти та працівники міськвиконкому. Коли зі скульптури впало покривало, обличчя присутніх осяяли радісні усмішки, всі дружно аплодували авторам, які увічнили щасливу мить подружжя в очікуванні свого первістка. Люди казали, що вагітна жінка – найпрекрасніше, що є на світі. На їхню думку, якби батьки були зображені з народженим немовлям, то це не мало б такого глибокого контексту.

Присутні щиро подякували ініціатору й автору ідеї – головному лікарю Роману Лиманському. А той, у свою чергу, висловив вдячність архітектору Юрію Косилу, який допоміг реалізувати творчий задум, та численним безкорисливим спонсорам. Мер міста Володимир Новацький зізнався, що поява цього пам'ятника стала для нього великою й приємною несподіванкою. «Роман Лиманський здійснив неможливе у наш час. Він поставив перед собою чітке завдання і блискуче реалізував його. І все це без копійки коштів із бюджету, нарад і збирання пожертв із містян. Коли б кожен так діяв, ми багато доброго б мали у Південному», – зазначив міський голова.

Статуя встановлена на постаменті зі штучного каменю. Скульптура виготовлена з полімерних матеріалів кольору бронзи. Її висота два метри двадцять сантиметрів. Майданчик біля пам'ятника навесні буде озеленено й прикрашено. А згодом на території лікарні має з'явитися ще й виготовлена з білого мармуру скульптура хірурга, задум якої вже виношує Роман Лиманський. Робота над ескізними проектами вже розпочалася.

Сергій ГОРИЦВІТ
На фото: скульптура «Трое».
Фото repost.com.ua

Всесвіт душі Наталі Шиптуховської

Алла ЧЕРДИНЦЕВА

Напередодні новорічних свят Музей сучасного мистецтва України зробив вишуканий подарунок усім шанувальникам живопису. Тут відкрилася, напевно, найдушевніша, найпросвітленіша художня виставка року. Свою персоналку під назвою «Всесвіт мій – Океан» особисто представила художниця Наталя Шиптуховська.

Камерні, а то і взагалі мініатюрного розміру, морські пейзажі з поетичними назвами на кшталт «Хочу туди, де Море-океан...» або просто – «Тепло дому». Натюрморти, дивлячись на які, згадуєш Матісса або Гогена. А точніше, охоплює невимовна радість буття, якою немов просочені полотна великих – й ці, авторства донецької художниці Наталі Шиптуховської. Вона, до речі, воліє, щоб її називали Наталі, як французьку. «У цьому, на французький манер зверненні, виражається внутрішнє прагнення до неординарності, до відособленості власної, особистої території», – вважають у київському Музеї сучасного мистецтва.

Але повернемося до експозиції. Полотно запам'ятовується не лише завдяки свіжій, сонячно-яскравій палітрі. Насамперед, з душі й серця не йде виразне відчуття, що за відображеними на грубій тканині образами, за всіма цими мазками і фарбами стоїть абсолютно непересічна людська особистість. Не просто художника – у чомусь ще й глибокого філософа. Поета. (До речі, Наталя і справді пише вірші). А в чомусь – суцільної дитини, яка сприймає світ чистими очима душі, і аж ніяк не тіла. Інакше кажучи, творчість Шиптуховської найправильніше порівнювати навіть не з французькими експресіоністами, а з картинами художників-духовидців Чюрльоніса, Шрі Чинмою,

«Весна. Ніжність»

навіть Майкла Мерфенка. (Останній – це цілком собі живий «класик» і наш співвітчизник).

«Хочу, щоб мої роботи надавали відчуття польоту, щоб завдяки ним люди стали принаймні трохи щасливішими», – так охарактеризувала свою виставку під час вернісажу Наталі. І правда: сам не розумієш, яким чином так відбувається – але, оглядаючи експозицію, дійсно немовби злітаєш до щасливих небес, до райських горизонтів! Хоча очі при цьому бачать «лише» пейзажі морського узбережжя, «портрет» заповідника Кам'яні могили або навіть осяяного вечірними вогнями російського Пітера...

Витоки творчості мисткині слід шукати у її дитинстві. «Мені було вісім років, на уроці у школі наш клас малював жовті троянди. Проте вчитель відзначив саме мою роботу – навіть не знаю, чому, – згадує Наталя. – Це так запам'яталося! Взагалі, у дитинстві в мене були суворі вчителі. Та саме завдяки ним мої картини ще тоді потрапляли на виставки не тільки донецькі

– до Києва. А як глибоко я вдячна батькам, що всі свої сили віддавали на те, аби підтримати мої творчі поривання!»

Втім, недарма ж у дорослому житті Наталі – не тільки художниця і поет, а ще й професійний лікар: «творча» частина в ній анітрохи не затіює раціональну. А ratio підказує, що за будь-яким талантом і успіхом стоїть 90 відсотків праці. І ще скільки-то – просто везіння. Тож, художниця безперервно працює, самовдосконалюючись – і саме тому їй таланить. На гарні картини. Та на добрих людей.

– Мені і далі пощастило з вчителями, – розповідає Шиптуховська. – Люди, що мали і мають на мене вплив у мистецтві, – це керівник відомої у Донецьку художньої студії Ігор Лонгинович Макаренко, художник та унікальна особистість Пилип Миколайович Таралевич, народні художники України Олексій Іванович Поляков та Юрій Валентинович Зорко, неповторний колорист Муза Юсупівна Аслідінова, віртуоз у кераміці Георгій Леонтійович Бєро, прекрасні люди і художники Павло Олексійович Кубрак і Сергій Гаврилович Істонін, і багато, багато інших. Я вдячна Богу за зустріч із ними. Під час розмови, немов спеціально, ми зупиняємося біля чудової картини художниці «Весна. Ніжність». Із блакитними конями і гронами бузку на тлі величезного синього неба.

– Спеціально привезла цю роботу в Київ – щоб усім, хто її побачить, була удача в новому році Синього Лоша, – посміхається Шиптуховська.

А що? Може, і справді картини доктора Шиптуховської приносять удачу? Адже для душі вони дійсно лікувальні, перевірено на власному досвіді!

P.S. Охочі познайомитися із живописом Наталі Шиптуховської можуть це зробити на сайті майстра образотворчого мистецтва www.art-nataly@mail.ru.

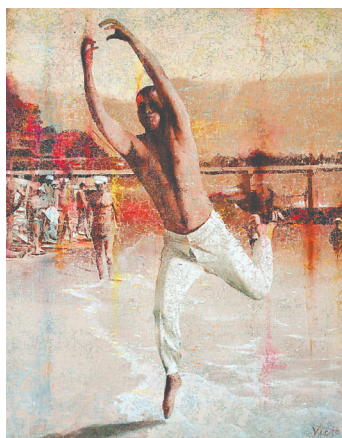
«Вправи з ентузіазму»

Валентина ЄФРЕМОВА,
мистецтвознавець

Під такою назвою в галереї «Триптих» пройшла виставка живопису Віктора Сидоренка.

Захід став вагомим подією на творчому шляху народно-художника України, заслуженого діяча мистецтв, віце-президента Академії мистецтв України, кандидата мистецтвознавства, очільника Інституту проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Незважаючи на значне навантаження адміністративного характеру, Віктор Сидоренко веде потужне творче життя. Його роботи знані за кордоном, а творчі проекти сповнені новаторства та самобутнього спрямування. В. Сидоренко належить до лідерів сучасного українського мистецтва.

Так можна характеризувати і представлений творчий проект, складовою частиною

якого є нові твори, де домінує людина. Художник намагається переосмислити феномен людини як позаісторичного персонажа. Суб'єктивне бачення Сидоренка обґрунтовує ремінісценцію на теми звичайних спортивних вправ, але кожна композиція сповнена особливої енергетики, яку випромінюють її виконавці.

Зробимо невеличку ремарку. Вправи з ентузіазму були обов'язковими на дозвіллі різних історичних часів,

особливо минулої доби. Ритуальність виступає примарою, яка демонструє самоцілість та самозбудженість. І ось художник прагне розкрити сучасні моменти, які так знайомі в усі часи історичного розвитку людства.

Митець прагне показати здоровий спосіб життя, сповідуючи силу, шляхетність, глибину внутрішньої краси зображених персоналій. Тому твори вражають своєю глибиною передачі почуттів, сили та експресії. Утворюється дивний діалог художника і створеного образу, картини і глядача.

Митець подолав шлях від реалістичного напрямку живопису (і недаремно, бо далася взнаки мистецька школа, освіту він отримав у Харківському художньо-промисловому інституті, та аспірантура під керівництвом академіка С. Григор'єва) до неоавангардизму. Час, пам'ять та історія – проходять червоною стрічкою через такі його

проекти, як «Амнезія», «Ритуальні танці», «Жорна часу», «Аутифікація», «Занурення», «Відображення в невідомому» та ін.

Приємно констатувати, що саме Віктор Сидоренко представив українське мистецтво на бієнале у Венеції 2003 року, показав проект «Жорна часу», а вдруге – проект «Поєма про внутрішнє море» у 2007 році, де митець виступав як куратор та співкуратор. Тривалий час Україна не брала участі у престижній арт-події світу, наслідки тоталітарного режиму та умовностей соціалістичного напрямку на світогляд і розвиток індивідуальностей були вражаючими. Ми стали нецікавими фахівцям мистецтва світового рівня. Тому ривок В. Сидоренка важко переоцінити, він дійсно сказав вагоме слово на користь сучасного українського образотворчого мистецтва.

XXI техногенне століття проголосило свої пріоритети. Гегемонію традиційних лідерів потіснило нефігуративне мистецтво. Чи надовго – покаже історія...

До нас у гості йде Зима

Нещодавно Національне видавництво дитячої літератури «Веселка» спільно з тернопільським видавництвом «Навчальна книга – Богдан» випустили багато ілюстровану книжку лірики та ігрової поезії Анатолія Качана «Листи з осіннього саду» з малюнками лауреата Шевченківської премії Костя Лавра. Як зазначає у післямові Володимир Рутківський, «Саме в ліриці та ігровій поезії, які здатні запалити іскру в очах дитини, сколихнути душу, настроїти її струни на гармонійний лад, на співпереживання, найповніше виявився «живий, дихаючий», за визначенням Миколи Вінграновського, талант Анатолія Качана.

Пропонуємо читачам нашої газети добірку віршів А. Качана із зимового циклу.

ТЕЛЕГРАМА

Слухав птах на дротах
Як гуде те-ле-граф.
А гудів він отак:
«Гу-гу-гу... тік-тік-так...
Тік-тік-так... гу-гу-гу...
Ско-ро... бу-де... все... в сні-гу...»

Та зненацька із дротів
Птах до гаю полетів,
На півстепу закричав:
«Телеграму я прийняв!
Передав телеграф,
Щоб ховався кожен птах,
Бо із півночі сюди
Йдуть великі холоди!»

ЗИМОВІ ЯБЛУКА

Загадка-недомовка
Сиджу я біля підвіконня,
Коли дивлюся – у садку
На груші і... яблука червоні
Висять на самому верхку!

Годинник цокав серед тиші,
А я все голову ламав:
Та як же так, чому раніше
Цих яблук я не помічав?

Та ось підкрався кіт-гульвіса,
На грушу глипнув, як сова, –
Червоні яблука знялися
І... полетіли, ну й дива!

Взяв олівець я із пенала
І записав в календарі:
Сьогодні вперше прилітали
До нас у гості _____*.

* Назви птахів – у текстах віршів.

Загадка**

В зими є ягідка одна,
Немов полин, гірка вона.
Та для голодної ворони
Або сороки-гастролерки
Гірка ця ягідка червона
Солодша взимку від цукерки.

** Назва ягідки – в тексті загадки.

РІЧКА СХОВАЛАСЬ

Річка сховалась: є і нема –
Льодом засклила річку зима.
Там, де рибалки сипали сіть,
Можна сьогодні пішки ходити

І розглядати шуку на дні,
Наче крізь чисте скло у вікні.

Там, де латаття влітку ціло,
В гості побігла стежка в село.

Ріжуть алмазом лід ковзани
Там, де гоїдала хвиля човни.

Січень надворі, а для дітей
Річка щебече, мов соловей:

Кине хто грудку чи камінець, –
Тьох-тьох-тьох-тьохкає.
Лід-ясенець.

ЩЕДРА ЗИМА

Зима насипала снігів
І побілила нашу хату.
Для лиж, санчат і ковзанів
Настало довгождане свято.

Святково в лісі, на лузі,
А сніг – немов рипучі двері,
А зрзя галок на снігу –
Як чорні букви на папері.

В ці дні село, де я живу,
Аж помолодшало від снігу:
Хто ліпить бабу снігову,
Хто в сніжки грається. Потіха!

Та раптом десь за ворітьми
Забелькотів індик сердито:
«А я віддав би дві зими
І навіть три – за тепле літо».

Індик великий краснобай:
Дав крила Бог йому для неба,
Та відлітати в теплий край
В індика вже нема потреби.

Індик белькоче, ну а ми
За зиму дякуємо Богу,
Бо рік без щедрої зими –
Як віз без колеса одного.

ЛЕТЯТЬ ІЗ ГІРКИ САНКИ

Летять із гірки санки
Андрійка і Оксанки,
Із гірки біля гаю,
Що зветься Гімалаї.

Андрійкові здається:
У нього від незвички
Душа тремтить і б'ється,
Як спіймана синичка.

Оксанка без оглядки
Летить між яворами,
Душа втекла у п'ятки,
Лиш зойкнула: «Ой мамо!..»

Бо гірка біля гаю
Крута, як Гімалаї.

Летять із гірки санки
Андрійка і Оксанки.
Це у міста і села
Прийшла зима весела.

РІЗДВЯНІ КАЛАЧІ

Над полиновим сухоцвітом
Махає крилами вітряк,
Немов збирається злетіти,
Та не наважиться ніяк.

За журавлиним караваном
Він теж майнув би за Дунай,
Але ж на крилах дерев'яних
Не долетіти в теплий край.

Старий вітряк живе між селами,
За перехрестям двох доріг.
Він чорні хмари перемелює
На біле борошно, на сніг.

А хуртовини-міхоноші
Тим білим меливом зими
У першу чергу припорошать
Зелений клин озимини.

Вітряк хмарини перемеле,
І з того борошна вночі
Зима-мірошниця у селлах
Спече різдвяні калачі.

ЗИМА ЩЕДРУЄ ПО ДВОРАХ

Кує в годиннику зозуля,
Що день подовшав не дарма:
На весну Сонце повернуло,
Хоча за вікнами зима.

Знов над хатами біля гаю,
Над володіннями зими
Стоять і небо підпирають
Стовпами сизими дими.

На склі – узорі, сріблом шиті,
За склом, у мене на виду
Цвітуть холодним білим цвітом
Дерева в нашому саду.

В ці дні у селищі за гаєм
Зима щедрює по дворах,
Лапатим снігом посіває,
Крупкою трусить у садах.

«Вітаю Вас і всю родину, –
Щедрює Баба снігова, –
Із прибуттям до України
Нового року і Різдва!
Нехай ці гості і це свято
Не обминуть і Вашу хату!..»

МЕТЕ МЕТЕЛИЦЯ

Спогад про літо
За вікнами метелиця
Справляє новосілля:

То крутиться, то стелиться
У лузі снігом білим.

Метелице, метелице,
У тому лузі влітку
Ловила я метелика.
А упіймала... квітку.

А біля синіх дзвоників
Чубаті два журавлики
В траві ловили коників,
А упіймали... равлика.

І дзвоники ті сині,
І трави ті медові
Давно вже стали сіном
Для нашої корови.

Вона жує в сараї
Суху траву і квіти
І важко так зітхає,
Бо теж згадала літо...

Десь грюкнула дверима
Метелиця сердита.
І знов перед очима
Пливають картини літа:

У травях на роздоллі
Корови розкошують,
А на суцвіттях бджоли
І днюють, і ночують.

У вуликах обжитих,
У нашій медогонці
Став медом взятко з квітів,
А мед – то згустки сонця.
Квітухий луг... метелики...
Ну як це пояснити:
Дивлюсь я на метелицю,
А бачу в лузі квіти?..

У шибку гілка клена
Постукала тихенько.
А може, то до мене
Постукав Морозенко?

А може, то синичка
Просилася до хати:
«Тут холодно, Марічко,
Тут страшно ночувати...»

В годиннику зозуля
Втомилася кувати,
Сховалась і заснула.
Пора й мені вже спати.

За річкою метелиця
У лузі спати стелиться.

Завиває завірюха
Десь у димарі:
«Не виходьте без кожуха
Навіть на поріг!

Бо сьогодні я повинна
Снігом замести
Всі дороги і стежини,
Вулиці, мости.

Тож міцніше зачиняйте
Двері на замок,
А із хати випускайте
Тільки дим-димок».

ПОХОДЕНЬКИ ЛИСА

Над лісом січень сів сніг.
Крізь снігову завісу
Півлісу лис до лісу біг,
А далі – вже із лісу.

Цей лис до нашого села
Із лісу підкрадався,
І хвіст його, немов мітла,
Туди-сюди метлявся.

Навколо тиша залягла –
Ні гавкання, ні крику.
Та раптом на краю села
Почулось: «Ку-ку-рі-ку!..»

Лис посміхнувся і сказав
Про себе: «Слава Богу
За те, що я не заблукав,
Не збився із дороги».

2
Обережний, хитрий лис
До норі вечерю ніс.
Біг додому лісом лис,
Шелестів над лисом ліс.

ВІДЛИГА

Стеляться низом сиві дими, –
В гості відлига йде до зими.

– Що ти, відлиго, хочеш робити?
– Хочу я, зимо, сніг розтопити!
Хоче мій вогкий, теплий язик
Кригу лизати, як льодяник.

Тут розпустила нюні зима:
– Стільки старалась я – і дарма:
Стали, мов каша, білі сніги,
Що укривали степ і луги...

Жаль і хатинам білих снігів:
Капають сльози з вікон, дахів.

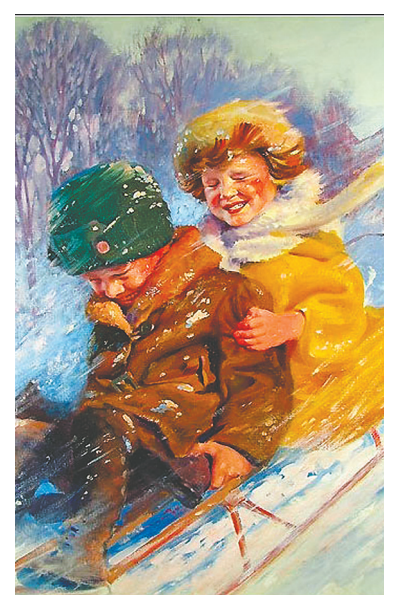
Та серед ночі – збувся прогноз –
Знов заморозив вікна мороз.
Знов без драбини, через димар,
Виліз на небо дим – аж до хмар.

Вранці бурульки бачили ми —
Д з с з
о а л и
в м ь м
г е о и
і р з .
л .
і

Загадка***

Дивні квіти розпустились
На шибках вікна.
Це хатині нашій снилась
Уночі... .

*** Відповідь – у тексті загадки.

Столична афіша з 20 до 26 січня 2014 року

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

www.opera.com.ua

Вул. Володимирська, 50, тел. 279-11-69 (каса)

- 21 – «Майстер і Маргарита»
22 – Дж. Верді «Макбет»
23 – А. Хачатурян «Спартак»
24 – М. Мусоргський «Борис Годунов»
25 – Дж. Верді «Ріголетто»
26 (12.00) – М. Римський-Корсаков «Казка про царя Салтана» **прем'єра**
26 – М. Теодоракіс «Грек Зорба»
Вартість квитків: 20–300 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ
ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

www.ft.org.ua

Пл. Івана Франка, 3, тел. 279-59-21 (каса)

- 21 – Е.-Е. Шмітт «Фредерік, або Бульвар злочинців»
22 – Г. Горін «Кін ІV»
23 – І. Афанасьєв «Урус-Шайтан»
24 – П. Бомарше «Весілля Фігаро»
25 – С. Жадан «Гімн демократичної молоді»
26 – А. Чехов «Чайка»
Камерна сцена імені Сергія Данченка
21 – Т. Ружевич «Стара жінка висиджує»
22 – І. Афанасьєв «Поміж небом і землею»
23 – «Момент кохання» (за В. Винниченком)
25 – Ф. Достоевський «Сон смішної людини»
26 – Morituri te salutant (за В. Стефаніком)
Вартість квитків: 20–250 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

www.rusdram.com.ua

Вул. Б. Хмельницького, 5, тел. 234-42-23 (каса)

- 20 – Ж. Б. Мольєр «Уявно хворий»
21 – А. Крим «Заповіт цнотливого бабця»
22 – «Нахлібник» (за І. Тургенєвим) **прем'єра**
23 – Р. Шерідан «Школа скандалу»
24 – Леся Українка «У полоні пристрастей»
(Камінний господар)
25 (12.00) – Г. Остер «Клаптики по закуточках» **прем'єра**
25 – Ж. Ф. Реньяр «Шаленство кохання»
26 – О. Островський «Тепленьке місце»
Нова сцена
21 (20.00) – Л. Берфус «Янголятко, або Сексуальні неврози наших батьків»
23 (20.00) – А. Николаї «Жінка і чиновник» **прем'єра**
26 (12.00) – Н. Птушкіна «Пізанська вежа»
26 (18.00) – В. Мухарьємов «Останнє кохання»
Сцена «Під дахом»
24 (20.00) – «Шлюби укладаються на небесах...»
(за Л. Толстим)
26 (20.00) – «Олександр Вертинський. Бал Господній...»
Початок вистав о 20.00
Вартість квитків: 10–200 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ДРАМИ
І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРА

www.drama-comedy.kiev.ua

Просп. Броварський, 25, тел. 517-89-80 (каса)

Основна сцена

- 21 – М. Фрейн «Глядачі на виставу не допускаються!»
22 – А. Чехов «26 кімнат»
23 – В. Набоков «Лоліта»
24 – Ш. де Лакло «Небезпечні зв'язки»
25 – І. Шоу «Так скінчилося літо...»
26 – О. Островський «Не все коту масляна»
Вартість квитків: 40–200 грн.
Мала сцена
21 – Л. Піранделло «Трохи вина... або 70 обертів»
24 – І. Лаузунд «Безхребетність»
25 – О. Єрнєв «Вечір з гарненькою та самотньою»
26 (15.00) – А. Крим «Дзвінок з минулого»
Вартість квитків: 60–100 грн.

- 22 – А. Чехов «26 кімнат»
23 – В. Набоков «Лоліта»
24 – Ш. де Лакло «Небезпечні зв'язки»
25 – І. Шоу «Так скінчилося літо...»
26 – О. Островський «Не все коту масляна»
Вартість квитків: 40–200 грн.

Мала сцена

- 21 – Л. Піранделло «Трохи вина... або 70 обертів»
24 – І. Лаузунд «Безхребетність»
25 – О. Єрнєв «Вечір з гарненькою та самотньою»
26 (15.00) – А. Крим «Дзвінок з минулого»
Вартість квитків: 60–100 грн.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРИ

www.operetta.com.ua

Вул. Велика Васильківська, 53/3, тел. 287-26-30

- 23 – Ф. Лоу «Моя чарівна леді»
24, 25 – Ф. Ерве «Мадемузель Нітуш» **прем'єра**
26 (12.00) – В. Домшинський «Білосніжка та семеро гномів»
26 – Й. Штраус «Циганський барон»
Мистецько-концертний центр ім. Івана Козловського
Вул. Хрещатик, 50б, тел. 235-75-18
22 – Вечір українського романсу
(до Дня Соборності і Свободи України)
25 – Пушкінський вечір «Тетянин день» за участі
солістів київських музичних театрів
Вартість квитків: 20–30 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ МОЛОДИЙ ТЕАТР

www.molody.kiev.ua

Вул. Прорізна, 17, тел. 278-73-92 (каса)

- 21 – Н. Дубіна (за І. Нечум-Левицьким) «Кайдаші»
22 – «Інкустації» (за Л. Костенко)
23 – Р. де Вос «Поки мама не прийшла»
24 – Г. Квітка-Основ'яненко «Сватання на Гончарівці»
25 – А. Шніцлер «Хоровод любові»
26 – Л. Хохлов «Янгольська комедія» **прем'єра**
Камерна сцена
23 – М. Шизгал «Любофф!»
25 – А. Дуус «Гра в Бога» **прем'єра**
26 – О. Савченко «Бери, люби, тікай!» **прем'єра**
Вартість квитків: 40–120 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ
ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

www.musictheatre.kiev.ua

Вул. Межигирська, 2, тел. 425-31-16

- 24 (13.00) – П. Чайковський «Спляча красуня»
24 – Київ Модерн-Балет: «Ромео і Джульєтта»
(Шекспірименти)
25 (12.00) – С. Баневич «Дванадцять місяців»
26 (12.00, 15.00) – П. Чайковський «Лускунчик»
Вартість квитків: 20–200 грн.

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.akadempuppet.kiev.ua

Вул. М. Грушевського, 1а, тел. 278-58-08

- 25 (11.00) – М. Петренко «Про Курочку Рябу та Сонечко Золоте»
25 (13.00) – Г. Усач «Наш веселий Колобок»
25 (15.00) – Ю. Сікало (за Ш. Перро) «Кіт у чоботях»
25 (17.00) – Є. Шварц «Червона Шапочка»
26 (11.00) – Н. Гернет «Гусеня»
26 (13.00) – А. Дежуров «Царівна-жаба»
26 (15.00) – Є. Шварц «Попелюшка»
26 (17.00) – О. Толстой «Золотий ключик»
Вартість квитків: 40 грн.
Вистави для дорослих
24 – І. Шток «Божественна комедія»
Вартість квитків: 50 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЮНОГО ГЛЯДАЧА НА ЛІПКАХ

www.tuz.kiev.ua

Вул. Липська, 15/17, тел. 253-62-19

Велика сцена

- 25 (12.00), 26 (12.00) – Г. Х. Андерсен
«Снігова королева»
25 (18.00) – В. Шекспір «Ромео і Джульєтта»
26 (18.00) – В. Шекспір «Сон літньої ночі»

Мала сцена

- 25 (13.00) – Т. Власова «Велосипед з червоними колесами»
26 (11.00, 13.00) – О. Несміян «Ти особливий»
Вартість квитків: 35–70 грн.

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.puppet-theater.kiev.ua

Вул. Миропільська, 1, тел. 513-15-00

- 25 – А. Попеску «Сонячний промінь»
26 – Г. Усач, С. Єфремов «Троє поросят»
Початок вистав об 11.00 та 13.00
Вартість квитків: 30 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР «КОЛЕСО»

www.teatr-koleso.kiev.ua

Андріївський узвіз, 8, тел. 425-04-22

- 23 – «Любити. палати і бути таким, як раніше...»
(за П. Беранже)
25, 26 – Я. Стелямах «Емма»
Камірна зала
21, 22 – К. Людвіг «Примадонни»
24 – А. Шніцлер «Фатальний флірт, або Забавки»
Вартість квитків: 50–120 грн.

АКАДЕМІЧНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР НА ПОДОЛІ

www.theatreonpodol.com

Андріївський узвіз, 20б, тел. 425-54-89

- Театральна вітальня**
26 – А. Крим «Льовушка»
Вартість квитків: 50–70 грн.
У приміщенні Малої зали Палацу мистецтв «Україна»
21 – М. Камолетті «La bonne Anna, або Як зберегти сім'ю»
22 – А. Крим «Звідки беруться діти?»
23 – М. Горький «На дні»
Вартість квитків: 70–90 грн.

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЧНА МАЙСТЕРНЯ
ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «СУЗІР'Я»

www.suzirja.org.ua

Вул. Ярославів Вал, 14б, тел. 272-41-88

- 20 – Л. Хохлов «Довершений Чарлі»
21 – Т. Іващенко «Мені тісно в імені своєму...»
23 – Дж. Маррелл «Сміх лангусти»
24 – О. Олесь «Все про кохання»
25 – П. Шеффер «Летіс та Лавідж»
26 – Й. Бродський, О. Вертинський, О. Галич та інші
«Нізівки з любов'ю»
Вартість квитків: 50–150 грн.

Мікросцена

- Вул. Ярославів Вал, 16
21, 26 – Ф. Достоевський «Покірлива» **прем'єра**
22 – О. Дудич, А. Гузія «Горобець, що ричить. Едіт Піаф» **прем'єра**
23 – В. Сигарєв «Діпо Північне»
24 – Ю. Максименко «Бог явився мені в образі Жовтого зайця»
25 – Р. Білецький «Розмова, якої не було»
Початок вистав о 19.30
Вартість квитків: 50 грн.

ТЕАТР ПЛАСТИЧНОЇ ДРАМИ НА ПЕЧЕРСЬКУ

www.ktpd.ho.com.ua

Вул. Шовковична, 7а, тел. 253-93-83

- 25 – К. Гоцці «Король-Олень»
26 – «Я божевільна?!» (за П. Вежиновим)
Вартість квитків: 60–70 грн.

НОВИЙ ТЕАТР НА ПЕЧЕРСЬКУ

www.newtheatre.kiev.ua

Вул. Немировича-Данченка, 5, тел. 285-65-50

- 22 – Ф. Достоевський «Король Юдейський»
(за романом «Ідіот») **прем'єра**
23 – К. Гольдони «Арлекін – слуга двох панів»
24 – Н.-М. Штокманн «Корабель не прийде»
25 – В. Пелевін «П'ять оповідань Пелевіна»
26 (18.00) – Е.-Е. Шмітт «Розпусник»
Вартість квитків: 80–90 грн.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БУДИНОК ОРГАННОЇ
ТА КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

www.organhall.kiev.ua

Вул. Велика Васильківська, 77, тел. 528-31-86

- 20 – Камерний ансамбль «Київ-брасо», н. а. І. Калиновська (орган), з. а. А. Ільків (труба), В. Чікіров (ліричний баритон)
21 – М. Сидоренко (орган)
22 – Концерт пам'яті н. а. В. Іконника
23 – Н. а. І. Кучер (віолончель), з. а. Н. Лавренова (меццо-сопрано), Т. Войтех (ф-но), І. Харечко (орган)
24 – Квартет ім. М. Лисенка, н. а. А. Баженов (скрипка), н. а. І. Кучер (віолончель), н. а. В. Кошуба (орган), С. Котко (колоратурний бас), К. Баженова (ф-но)
25 – Н. а. О. Басистюк (сопрано), Г. Бубнова (орган)

НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ УКРАЇНИ

www.filarmonia.com.ua

Володимирський узвіз, 2, тел. 278-16-97 (каса)

- 20 – Національний заслужений академічний симфонічний оркестр України, з. а. Г. Дем'янчук (ф-но)
21 – Абонемент № 7 «Мистецтво фортепіанної гри». Д. Суховієнко (ф-но) Бельгія
22 – Авторський проект М. Которович «Історія танго». М. Которович (скрипка), з. а. І. Саєнко (баян), камерний ансамбль «АртеХатта»
24 – Абонемент № 10 «Симфонічний вимір» академічного симфонічного оркестру НФУ
25 – Абонемент № 6 «Скрипкова музика». Р. Філіпов (скрипка) Росія, А. Філіпова (ф-но) Росія
26 – Б. Мартіну. Ораторія «Гільгамеш» **прем'єра** в Україні

БУДИНОК ОФІЦЕРІВ

Вул. М. Грушевського 30/1

- 22 – І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»
(вистава Київського обласного музично-драматичного театру ім. П. Саксаганського)
25 – Творчий вечір н. а. А. Роговцевої

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦИРК УКРАЇНИ

www.circus.kiev.ua

Пл. Перемоги, 2, тел. 486-39-27 (каса)

- Із 25 січня – Нова програма «Слони-велетні повертаються» (Інтернаціональний цирк братів Гартнерів)
Вартість квитків: 50–150 грн.

Примітка.
У репертуарі можливі зміни
Підготувала Алла ЯКОВЕНКО

Від дідів-прадідів

Тетяна ШНУРЕНКО

«Що ми казали, аби воно так і сталося – і вам, нам, і цьому щасливому двору, і всьому миру. Хай у вас святиться, веселиться свята Йорданська водиця як нині, і за рік, і від року в рік, і на цілий вік. Дай Боже!» – так дякують господарю за дари колядувальники на Водохреще.

Це – третє і завершальне велике свято Різдвяно-Новорічного циклу. «А той третій празник – Святе Водохреще. Радуйся!» Радіймо, веселімося та святкуймо, адже незабаром «прийде Іван Предтеча та забере свята на плечі».

«НЕМА КРАЮ БЕЗ ЗВИЧАЮ»

Від Меланки і до Водохреща – час ворожін. Старші люди хотіли знати, який довгий вік дав їм Бог, молоді чекали від ворожін знаків: ім'я судженого чи судженої (хлопці також ворожили), коли стане на посаг – цьогоріч чи ні, та й чи буде щасливою доля. А люди середнього віку – ті, на чиїх руках тримається все господарство, слідували за погодою. Вона їм підказувала: коли прийде весна, коли виходить у поле, коли сіяти.

А тим, хто цікавиться східними та західними гороскопами, пропонуємо наш календар давніх русинів. Якщо ми

добре знаємося на гороскопах інших народів, то чому б не ознайомитися зі своїм?

Календар давніх русинів поділяється, як і загальновідомі, на дванадцять знаків. Але, на відміну від інших, роки повторюються через тридцять шість, адже ще мають поділ на цикл рослин, тварин та птахів.

Рослини	Тварини	Птахи
1997 – дуб	2009 – віл-тур	2021 – лелека
1998 – пшениця	2010 – ведмідь	2022 – грак
1999 – липа	2011 – вепр-кабан	2023 – орел
2000 – жито	2012 – вовк-собака	2024 – голуб
2001 – явір	2013 – баран	2025 – беркут
2002 – ячмінь	2014 – лис	2026 – ластівка
2003 – тополя	2015 – кінь	2027 – боривітер
2004 – овес	2016 – зубр	2028 – соловей
2005 – калина	2017 – олень-коза	2029 – яструб
2006 – гречка	2018 – куниця	2030 – дятел
2007 – яблуня	2019 – кіт	2031 – сова
2008 – материнка	2020 – заєць	2032 – чайка

Якими б характеристиками не наділяли вас календарі – нехай у кожного в хаті буде мир, добро, злагода та достаток. А для себе необхідно взяти: цвіту та буяння від рослин, жаги життя, мудрості та витривалості тварин, волі та чистого неба птахів.

Далі – про народні традиції, які дійшли до наших часів.

17 січня – бабин вечір. Здавна цього дня кропили хату свяченою водою. На Закарпатті жінки в освяченій воді замішували борошно і цим тістом на дверях та одвірках малювали хрести – «щоб усяка нечиста сила не мала сили».

19 січня третій різдвяний празник – Водохреще. А 18 січня святкується «Голодна кутя» або другий свят-вечір. На «Голодну кутю» слід подавати 12 пісних страв, зокрема кутю, смажену рибу, вареники з капустою, гречані млинці, пампушки та узвар...

Пропонуємо вашій увазі рецепти двох останніх страв.

ПАМПУШКИ:

Необхідні продукти: 1 кг борошна, 50 г дріжджів, 0,5 склянки цукру.

Розчинити водою половину борошна і дріжджі до однорідної маси (густина домашньої сметани). Поставити в тепло. Коли тісто підійде, замісити його, додаючи решту борошна, сіль і цукор. Знову поставити в тепло.

СМАЧНОГО!

Коли тісто підійде, з нього формують кульки, і дають їм підрости. Смажать в соняшниковій олії.

Готові пампушки можна посипати цукровою пудрою. Подавати їх найкраще з узваром.

УЗВАР:

Розчинити склянку цукру в 3–4 літрах гарячої води, дати закипіти і зняти пінку. В киплячий на слабкому вогні сироп покласти промиті сушені груші, через 5 хвилин сушені яблука і ще через 5 хвилин сушені вишні, чорнослив і родзинки (загальна кількість – 400 г). Після розм'якшення фруктів додати столову ложку меду, гвоздику і корицю. Через 5 хвилин кипіння закладають півлімона (або трохи лимонної кислоти).

Після варіння узвар охолоджують і настоюють до 5 годин.

18 січня – Голодна кутя, голодний Свят-вечір. Цього дня говіли, тобто не їли до того часу, доки наступного дня освятять воду в річці. Тому цю останню,

що в довколишніх селах лякалися – думали, що війна.

19 січня – Водохреще, Йордана. У тих селах, де є церква, святять воду. Якщо на річках та ставках скресне лід – чоловіки та хлопці (таких колись називали «спеціалістами») вирубують ополонку, випилюють з льоду великий хрест та ставлять біля ополонки, поливають його буряковим соком, адже червоний колір – символ пролитої крові. Після завершення служби в церкві всі йдуть до річки, священник освячує воду. Існує звичай цього дня також «проганяти кутю». Господині, які добре знаються на традиціях, випікають печиво у формі хреста. Хрещенська вода, особливо вечірня, вважається цілющою – «сильна на всяке лихе око». Господарі цією водою освячували хату, хліві, обори, комори та стаїні. Колись казали, що після Водохреща повинні слабнути морози. А ми лишень ще їх чекаємо. За народними передбаченнями, «якщо на Йордань йде сніг – добре роїтимуться бджоли та колоситимуться хліба».

20 січня – Івана Предтечі. «Прийшов Предтеча, забрав свята на плечі».

21 січня – Різдвяний день, Опанаса, Пів-Івана. «Пів-Івана полоще ложки». Останній день свят.

22 січня – «Зимова днина така – сюди тень, туди тень, та й минув день».

23 січня – Маркіян, Гриць-літозазивач. За народними прогнозами, який день – таке й літо. Ще й зими не бачили, а вже – до літа! Та біла королівна ще поморозить та засипле! Адже так має бути: літу – гріти, а зими – холодити.

ЕТНОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИЧОК

Йордань – одна із назв свята Водохреща. Ще так називали місце на річці або ставку, де проводили обряд освячення води. «На Йордані тиха вода стояла, там Пречиста свого сина купала» – рядки колядки, яка виконується на свято.

НОВИНКА ВІД НАШОГО ВИДАВНИЦТВА!!!

Ігор Гирич. Київ XIX–XXI ст. Путівник.

Це не зовсім звичний путівник. У ньому автор розповідає не лише про спурди Києва, але й про людей, які в ньому жили, творили, бували. Путівник дає можливість зазирнути в минулий час, побачити тих людей, якими по праву можуть пишатися нащадки.

Місто вже за самою своєю природою, як правило, поліетнічне і мультикультурне утворення. Багатокультурним був і Київ. Спочатку давньоруським, згодом староукраїнським – магдебурзьким, потім переважно польським, нарешті російськокультурним. У Києві мешкали й представники інших етносів: євреї й німці. Та українська стихія завжди накладала на місто свій незнищений відбиток. У поданій візії міста над Дніпром представлено саме українськість поліса.

Ця книжка стане у пригоді всім тим, хто захоче більше дізнатися про українське і відомих українців у Києві в XIX–XXI століттях.

Книжку можна придбати у видавництві – м. Київ, вул. Васильківська, 1 (поряд з метро «Голосіївська»). Довідки за тел.: (044) 498-23-64; (050) 310-56-63

Культура i життя

Газета виходить щоп'ятниці

Передплатна ціна на 2014 р.:

3 місяці – 44,10 грн; 6 місяців – 86,55 грн; 12 місяців – 171,90 грн;

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс у Каталозі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журналі: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театрально-концертний Київ» – 37112.

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

Ви прагнете бути лідером суспільної думки і цікавим співрозмовником?
Ви відповідально і свідомо ставитеся до своєї участі у розвитку української культури?
ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ у 2014р.!
Про український театр, музику, національні пам'ятки, старожитності, кіно, літературу!

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
60969
вартість річної передплати
171,90 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
90269
вартість річної передплати
111,90 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
95220
вартість річної передплати
224,10 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74401
вартість річної передплати
272,10 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74310
вартість річної передплати
136,50 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
74501
вартість річної передплати
136,50 грн.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС
37112
вартість річної передплати
119,90 грн.

Всеукраїнський інтернет-ресурс, який висвітлює культурно-мистецьке життя країни

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства.
У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на всі наші видання можна через сайт www.presa.ua, на сторінці «Передплата On-Line».

Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua>
Така послуга доступна в будь-якій країні світу.
Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Шановні читачі газет і журналів нашого видавництва! Триває передплата на 2014 рік!

ПРОПОНУЄМО ВАМ ПОЗНАЙОМИТИСЯ ІЗ ЗАОХОЧЕННЯМИ ВІД ВИДАВНИЦТВА НАШИХ ДРУЗІВ-ПЕРЕДПЛАТНИКІВ.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили видання на 6 місяців:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили два і більше видань на 6 місяців:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• матимете можливість розмістити привітання на сторінках газети "Культура і життя" або "Кримська світлиця" з юві-

леєм, сімейним і професійним святом;
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили видання на рік:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• безкоштовно отримаєте редакційну передплату на одне із видань на II півріччя 2014 року;
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

Заохочення для фізичних осіб, які передплатили два і більше видань на рік:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуск журналу "Пам'ятки України" (який не йде у передплату);
• матимете можливість розмістити приві-

тання на сторінках газети "Культура і життя" або "Кримська світлиця" з ювілеєм, сімейним і професійним святом;
• безкоштовно отримаєте редакційну передплату двох видань на II півріччя 2014 року;
• братимете участь у розіграші календарів на 2014 рік. Кількість календарів для розіграшу – 150.

СЕРЕД УСІХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДОДАТКОВО БУДЕ РОЗІГРАНО ТРИ ЦІННИХ ПРИЗИ!

Заохочення для юридичних осіб, які передплатили три і більше видань на 6 місяців:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуски журналів "Пам'ятки України" та "Українська культура" за 2014 рік (які не підуть у передплату);
• матимете можливість розмістити на сторінках газети привітання або розповідь про їхню організацію в рубриці "Наші передплатники";

• безкоштовно отримаєте редакційну передплату одного з видань на II півріччя 2014 року.

Заохочення для юридичних осіб, які передплатили три і більше видань на рік:

Надішліть нам до 31 січня 2014 року поштою (факсом, електронною поштою*) копію передплатного абонементу** і Ви:
• отримаєте безкоштовно спецвипуски журналів "Пам'ятки України" та "Українська культура" за 2014 рік (які не підуть у передплату);
• матимете можливість розмістити на сторінках газети привітання або розповідь про їхню організацію в рубриці "Наші передплатники";
• безкоштовно отримаєте редакційну передплату двох видань на II півріччя 2014 року.

*Поштова адреса – ДП «Національне газетно-журнальне видавництво», вул. Васильківська, 1, м.Київ, 03040; факс – (044) 498-23-64; e-mail – nvu.kultura.sale@gmail.com

Телефони – (044) 498-23-64, (050) 310-56-63
**До участі в розіграші приймаються копії передплатних абонементів із чітким відтиском касового апарата.

**Газета «Культура і життя»
№ 3 (4575), 17 січня, 2014 рік**

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя»

Видавець: ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Генеральний директор **Олеся Білаш**

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

Головний редактор **Людмила ГНАТЮК**

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

nvu.kultura@gmail.com

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідомо про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Віддруковано в ТОВ «МЕГА-Поліграф», м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15; e-mail: office@mega-poligraf.kiev.ua

Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38 (044) 498-23-64; +38 (050) 310-56-63

Портал <http://uaculture.com>

Передплатний індекс в Каталозі видань України **60969**

Склад Видавничої ради

Олеся Білаш – генеральний директор видавництва; **Віктор Вечерський** – заступник директора Департаменту культурної спадщини та культурних цінностей; **Максим Бударін** – заступник директора Департаменту у справах релігій та національностей; **Олена Воронько** – начальник відділу театрального мистецтва Управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти; **Світлана Фоменко** – начальник управління міжнародного

співробітництва; **Оксана Іонова** – заступник начальника управління стратегічного планування культурного розвитку та регіональної політики у сфері культури Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – начальник відділу аналізу та прогнозування соціокультурного розвитку регіонів; **Євгенія Крутоголов** – начальник відділу монументального, образотворчого та народного мистецтва; **Іван Мечков** – заступник начальника управління мистецтв Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв та освіти – начальник відділу музичного мистецтва; **Лариса Нікіфоренко** – начальник управління регіональної та культурно-просвітницької роботи Міністерства культури України; **Лариса Петасюк** – начальник управління правового забезпечення; **Людмила Чумакова** – заступник начальника управління справами – начальник відділу взаємодії з Верховною Радою; **Михайло Швед** – заступник директора Департаменту формування державної політики у сфері культури, мистецтв

та освіти – начальник управління мистецтв; **Віктор Пасак** – заступник генерального директора видавництва; **Оксана Гайдук** – головний редактор журналу «Українська культура»; **Людмила Гнатюк** – головний редактор газети «Культура і життя»; **Ольга Голинська** – головний редактор журналу «Музика»; **Надія Соколенко** – головний редактор журналу «Український театр».

Дизайн та верстка **Сергія Задворного**

Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором. Думки авторів публікацій можуть не збігатися з позицією редакції.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів журналу тільки з письмового дозволу видавця.

© «Культура і життя»

Наклад **9500**

Ціна договірна

